

fuzindar

N 1150
Poština plačana pri pošti
62390 Ravne na Koroškem

Leto XXX

Ravne na Koroškem, januar 1993

Št. 1

V NOVO LETO Z NOVO ORGANIZACIJO

Nekdaj smo ob izteku leta ob vprašanju, kako bo v prihajajočem letu, le ravnodušno zmigovali z rameni, češ, po 31. decembru bo novo le to, da bo po njem 1. januar, drugače pa bo vse po starem, brez očitnih razlik.

Zadnja leta pa velja, da so se, vsaj za Železarno Ravne, ključne spremembe dogajale ob koncu leta. Tudi letošnji december ni izjema, ampak še bolj uveljavlja, sicer v političnem življenju izumljeni in pogosto navajani stavek, da "nič več ne bo tako, kot je bilo". Kot da nam je bilo do sedaj dovoljeno sanjati, vendar pa bo 1. 1. 1993 popolnoma nov dan!

Agonija Slovenskih železarn se je vlekla že kar predolgo, v parlamentu so nedavno komajda sprejeli zakone, ki urejajo (toda ne v celoti) njihovo sanacijo.

Reorganizacija Slovenskih železarn v koncern je pričakovano dejanje, saj je javnost od vodstva (oziroma države) pričakovala, da bo poskušalo težave, zlasti v metalurgiji, čim prej in čim bolj učinkovito rešiti.

Reorganizacija je odgovor na izzive okolja in notranje probleme. Dejstvo je, da je svetovna jeklarska industrija v krizi, ki smo ji kos le z enotnim nastopom na trgu. Na operativna vprašanja bo kasneje treba pač najti najboljše odgovore.

Izhajati moramo iz pravila, da je organizacija zgolj sredstvo za doseganje ciljev, nevarna pa je past, ko organizacija postane cilj sama sebi.

Po odločilnih sestankih upravnega odbora Slovenskih in ravenske

železarne je jasno, da Železarne Ravne ne bo več. Resnica, ki se je bomo zavedli šele čez nekaj časa, ko jo bomo ponotranjili. Do nedavna je v našem podjetju prevladovala takšna organizacijska kultura, ki je poudarjala močno pripadnost in predanost firmi kot celoti, čeprav se je v zadnjem času, z osamosvajanjem posameznih podjetij, že krhala. O novi organizaciji je bil dosežen konsenz, tako s strani vodstva kot sindikatov, sprejemanje nove stvarnosti pa bo manj boleče tudi zaradi spremenjene kadrovske strukture zaposlenih - zaradi različnih ukrepov je vse manj starejših delavcev, pri katerih je bil pozitiven odnos do Železarne Ravne (kot matere, ki je nesebično dajala kruh celim generacijam) še posebej izrazit.

V poslovnem svetu vladajo krute ekonomske zakonitosti, a smo se jih začeli zavedati prepozno tako posamezniki kot družba in zdaj plačujemo ceno za zmote. Če bo predvidena organizacija učinkovita in uspešna, bo grenak priokus po izgubi subholdinga na Ravnah mogoče izginil prej. Smo šele na začetku sprememb, te pa bodo še bolj očitne, ko se bo začela privatizacija. Zdaj smo na polovici poti, ki jo je predvidel že McKinsey: poddržavljenje, sanacija in privatizacija. Spremembe so toliko bolj občutljive tudi zato, ker je vprašljivih najmanj 800 delovnih mest.

Cena za preživetje ene najboljših železarn v nekdanji Jugoslaviji, ki je bila "zaščitni" in razpoznavni znak kraja oziroma celotne doline, je vsekakor visoka. Vse pa kaže, da je temeljita preobrazba v tem trenutku edini izhod. Rezultati bodo verjetno vidni kmalu, če ne, pa bo ob letu osorej zanimivo potegniti črto pod dogajanje v letu 1993.

IZ ANALIZE ČASOPISNIH ČLANKOV

Sanacija slovenskih železarn - največji dogodek v letu 1992

Od avgusta do decembra 1992 je samo Delo objavilo prek 30 člankov o slovenskih železarnah, dodati pa je treba še številne polemike v Sobotni prilogi in drugih časnikih ter poročila po radiu in TV. Mediji so torej opravili pravi pritisk na javnost in tako gotovo tudi prispevali svoj delež, da je po mnogih napetostih zadeva uspela. V drugi polovici leta so bile poleg volitev železarne nedvomno v ospredju zanimanja slovenske javnosti.

MEDNARODNI RAZPIS ZA DOKAPITALIZACIJO

Stvar je stekla, ko je padla Peterletova vlada. Takrat je direktorja Slovenskih železarn Aplenca zamenjal Ocvirk, Šešok je postal minister za industrijo, Rigelnik pa podpredsednik vlade. Ti možje so ugotovili, da je slovenske železarne nujno treba sanirati. Ker pa vlada za to ni imela denarja, so razpisali mednarodni natečaj za dokapitalizacijo železarn. Zdaj so vsi mediji začeli govoriti samo še o prodaji železarn tujcem, zato je zadeva na mah zbudila veliko pozornost in tudi že polemike.

Po mnenju direktorja Ocvirka so slovenske železarne dovolj kvalitetne in blizu Zahodu, zato se bodo kupci našli, le starih dolgovi verjetno ne bodo hoteli poravnati. So pa bile v mednarodni razpis vključene naslednje varovalke:

- od tujcev zahtevajo dolgoročno vlaganja in dolgoročni program
- določiti morajo najmanjše število zaposlenih in jim zagotoviti plače po kolektivni pogodbi
- z vsakim dodatnim krčenjem števila delavcev se mora strinjati tudi država Slovenija.

V časopisih je prevladalo mnenje, da je to pač edini način, ker doma zdaj ni ne trga ne denarja. Tujci bodo znali bolje kot mi organizirati proizvodnjo in prodajo jekla, s sabo pa bodo prinesli tudi potrební kapital. Naša edina prednost je cenena delovna sila.

NABIRANJE POLITIČNIH TOČK

Nato so politiki začeli govoriti o jeklu kot o solati, pri tem pa kar pozabili na hudo krizo jeklarstva v svetu in na zapiranje delovnih mest v železarnah na Zahodu. Aplenc je bil za to, da bi Slovenci sami sanirali svoje železarne, sindikati pa so bili odločno proti večinskemu lastništvu tujcev.

V polemiki, v kateri so si politiki pridno nabirali točke, se je zvrstilo precej argumentov za in proti: Slovenija nima kapitala, brez sanacije bo stečaj neogiben, na Zahodu si lahko privoščijo zaščito metalurgije, ko stoji za njo močna predelava in npr. Nemčija sama porabi 70 odst. svojega jekla, ravskega jekla pa porabi Slovenija le 10.000 ton, kar je zelo malo.

V začetku septembra so se že začela ugibanja o ponudbah za nakup; bile naj bi tri iz Italije in ena iz ZDA. Medtem so na Ravnah izdelali program samorešitve. Uresničili bi ga, če ne bi prišlo do dokapitalizacije. Nervoza je po malem rasla in vse bolj se je govorilo o novem valu brezposelnosti na Koroškem.

V začetku oktobra je prišla vest, da vlada še vedno išče kupce za železarne in bo zato podaljšala rok razpisa do 20. v mesecu. Spet je bilo rečeno, da slovensko gospodarstvo in proračun ne zmoreta 350 do 400 milijonov DEM za sanacijo železarn.

KRIMINALKA O PLINU IN PLAČAH

Nenadoma je vodstvo Železarne Ravne ponudilo odstop. Razlog: nemoč pri vodenju podjetja, ki je kljub državnemu lastništvu prepuščeno improvizacijam. Direktor Ocvirk je dal ponujeni odstop v predal. Svobodni sindikat je zahteval odgovor na tri vprašanja: kaj bo z Železarno Ravne, kaj po ponujenih odstopih in ali bo plača 18. Ocvirkov odgovor: plača bo kak dan kasneje, usoda železarne je nejasna, ker se vlada in parlament izmikata. S projektom dokapitalizacije slabo kaže, saj je tudi najboljši tuji ponudnik že obupal, ko je videl, kakšen kolos so Slovenske železarne in kako veliko politično težo ima ta problem.

Takrat je postalo znano, da se bo Železarna Ravne spremenila v pet firm, hkrati pa se je začela majhna kriminalka, ki je ravske železarne za nekaj dni privedla na prvo stran Dela.

Denarja za plačilo plina ni imela, a če ji bodo plin zaprli, bo šlo na čakanje 1200 delavcev. Sindikat Neodvisnost se je ostro pogovarjal z ministrom Šešokom. Posledica: dva ogorčena članka Slokarjeve v

Delu, nato pa:

14. oktobra - Plinske pipe zaprte, na Ravnah jekla ne delajo več

15. oktobra - Spet plin za železarno.

Na Ravnah so si oddahnili, dobili so plin in plače.

PRODAJA TUJCEM PADLA V VODO, ZATO DOMAČA SANACIJA

27. oktobra je postalo jasno, da s prodajo tujcem ne bo nič. Zato je vlada v rekordnem času izdelala predloge treh zakonov o sanaciji Slovenskih železarn:

- zakon o jamstvu države za trajna obratna sredstva, ki naj bi si jih železarne izposodile
- zakon o poravnavi izgub v treh železarnah
- zakon o državnem jamstvu za izdajo obveznic železarnam, s katerimi bi poravnale posojila.

Hkrati naj bi se v železarnah lotili temeljitega čiščenja proizvodnih programov in zmanjševanja števila zaposlenih. Vlada je ta paket zakonov poslala v parlament in vsakdo je vedel, da bo sprejem zakonov pomenil novo breme za narodno gospodarstvo.

Zato so časniki pisali, da bodo železarne velik zalogaj. Čeprav naj bi sanacija stala 500 milijonov DEM, so jo predstavniki poslanskih klubov podprli. Varovalka pri predlaganih zakonih: upravni odbor Slovenskih železarn mora vladi vsake tri mesece poročati. Če sanacija ne bi potekala po načrtu, lahko vlada prekliče svoje obveznosti kot garant za 72 milijonov DEM.

Sanacija ne izvzema zapiranja posameznih delov železarn. Izgube železarn, ki znašajo 8 - 10 milijonov DEM na mesec, naj bi se začele zmanjševati že v letu 1993. Sporočilo z Raven:

Če bo skupščina sprejela predlog vlade o sanaciji železarn, bodo na Ravnah morali odpustiti 1500 delavcev, da bi začeli poslovati brez izgub.

Ker se je parlament najprej z nesklepčnostjo in s spreminjanjem dnevnega reda ognil obravnavanju sanacije, je Ocvirk napovedal odstop, saj je postal direktor Slovenskih železarn zato, da bi jih saniral, ne pa likvidiral. Mediji so povečali pritisk na poslance in tudi minister Šešok je zagrozil z odstopom.

SKUPŠČINA SPREJELA SANACIJO IZ POLITIČNIH RAZLOGOV

Tako je skupščina končno sprejela zakone o sanaciji 18. novembra 1992. Za sanacijo so bili skoraj vsi, ostale pa so dileme o tem, kaj bo z drugimi gospodarskimi panogami, ki so v enakem ali še hujšem položaju, ter o preobsežnosti železarn. Predstavniki vlade tudi niso mogli zagotoviti, da bo sanacija res uspela.

Zato je Slokarjeva v uvodniku Sobotne priloge Jekleni futur 21. 11. 1992 nanizala precej kritičnih misli:

Vlada je bila naivna, ko se je lotila prodajanja povsem skrahiranih železarn tujcem. Čiščenje proizvodnih programov bi zahtevalo zmanjšanje števila zaposlenih za tretjino in temeljito zmanjšanje proizvodnih stroškov, pa še potem jekla ne bo lahko prodajati.

Kdo lahko jamči, da ne bodo slovenski davkoplačevalci 30 let vsako leto samo za železarne zaman plačevali po 20 milijonov DEM? Torej poslanci za sanacijo niso glasovali zato, ker bi verjeli, kakšna zlata jama bodo v prihodnje železarne, ampak predvsem zato, ker si pred volitvami nobena stranka ni hotela naprtiti očitka, da so postavili na ceno 12.000 železarjev, s čimer bi ogrozili še 50.000 delavcev v predelovalni industriji. To pa so bili politični, ne gospodarski razlogi.

Tako se je torej končala lanska zgodba o sanaciji. Nadaljevanje se bo pisalo letos.

Marjan Kolar

REORGANIZACIJA SLOVENSКИH ŽELEZARN IN ŽELEZARNE RAVNE

N 1150/1993

Upravni odbor Slovenskih železarn je 16. decembra 1992 sprejel predlog nove organiziranosti Slovenskih železarn in sklenil, da s 1. 1. 1993 Železarna Jesenice, Ravne in Štore prenehajo obstajati kot pravne osebe. Upravne in povezovalske funkcije prevzame koncern Slovenske železarnе, d.o.o., ki je v lasti države, v njegovem okviru pa delujejo odvisne družbe.

Glavno tezo v sestavljenem podjetju imajo štiri metalurške družbe - ena za proizvodnjo pločevine na Jesenicah in po ena za dolgi program v vsaki železarni. Vodijo jih direktor za ploščati program, direktor za dolgi program - vroča predelava, in direktor za dolgi program - hladna predelava.

Ostale odvisne družbe, ki jih ustanovi koncern Slovenske železarnе, so organizirane v okviru livarstva in strojegrarnje.

Namen skupne organiziranosti metalurgije je dosegati sinergijske učinke z enotno dobavno in prodajno službo (kupci se bodo na enem mestu srečali s celotno ponudbo) in z enotnim razvojem, ki bo omogočil, da se

programi posameznih železarn ne bodo prekrivali, temveč se bodo ožili, v obratih se bodo razvijali le najboljši.

Koncern bo za metalurgijo vodil finance (razvoj), usmerjanje podjetij (vizije, poslanstvo, strategija), trženje (usklajevanje, ponekod tudi operativna v nabavi in prodaji, zunanje-trgovinska mreža, raziskave trgov, promocije), pravno zastopstvo, stike z javnostjo in strateški razvoj.

V koncernu bodo centralizirane dejavnosti, ki bodo omogočile boljše rezultate poslovanja, za družbe mehanske predelave in livarstva bo koncern koordiniral strategijo, investicije in marketing, operativne komercialne funkcije pa bodo opravljale družbe same.

V posameznih železarnah od 1. 1. 1993 delujejo metalurške družbe, ki so neposredno odvisne od koncerna Slovenske železarnе tako glede upravljanja kot lastništva.

V Železarni Jesenice so ustanovili družbi:

- Slovenske železarnе - Železarna Jesenice ACRONI - Metalurgija, d.o.o., Jesenice

- Slovenske železarnе - Železarna Jesenice, FIPROM, d.o.o., Jesenice.

V Železarni Ravne deluje družba:

- Slovenske železarnе - Železarna Ravne, Metalurgija, d.o.o., Ravne na Koroškem, in v Železarni Štore:

- Slovenske železarnе - Železarna Štore, Jeklo, d.o.o., Štore.

Te družbe naj bi prešle pod upravo Slovenskih železarn hkrati s prenosom lastniških deležev v 30 dneh po vpisu v sodni register.

V okviru strojegrarnje in livarstva so Slovenske železarnе ustanovile naslednje družbe, katerih ustanoviteljske deleže so prav tako prenesle na koncern:

Železarna Jesenice:

- Slovenske železarnе - SEIKO, Železarna Jesenice, d.o.o., Jesenice.

Železarna Ravne:

- Slovenske železarnе - STROJI, Železarna Ravne, d.o.o., Ravne na Koroškem

- Slovenske železarnе - STO, Železarna Ravne, d.o.o., Ravne na Koroškem

- Slovenske železarnе - JEK-LOLIVARNA, Železarna Ravne, d.o.o., Ravne na Koroškem

- Slovenske železarnе - INDUSTRIJSKI NOŽI, Železarna Ravne, d.o.o., Ravne na Koroškem

- Slovenske železarnе - ARMATURE, Železarna Ravne, d.o.o., Muta.

Železarna Štore:

- Slovenske železarnе - VALJI, Železarna Štore, d.o.o., Štore

- Slovenske železarnе - LIVARNA, Železarna Štore, d.o.o., Štore

- Slovenske železarnе - ITRO, Železarna Štore, d.o.o., Štore.

Pod neposrednim upravljanjem koncerna Slovenske železarnе delujejo še naslednje družbe:

- Slovenske železarnе - VERIGA Lesce, d.o.o., Lesce

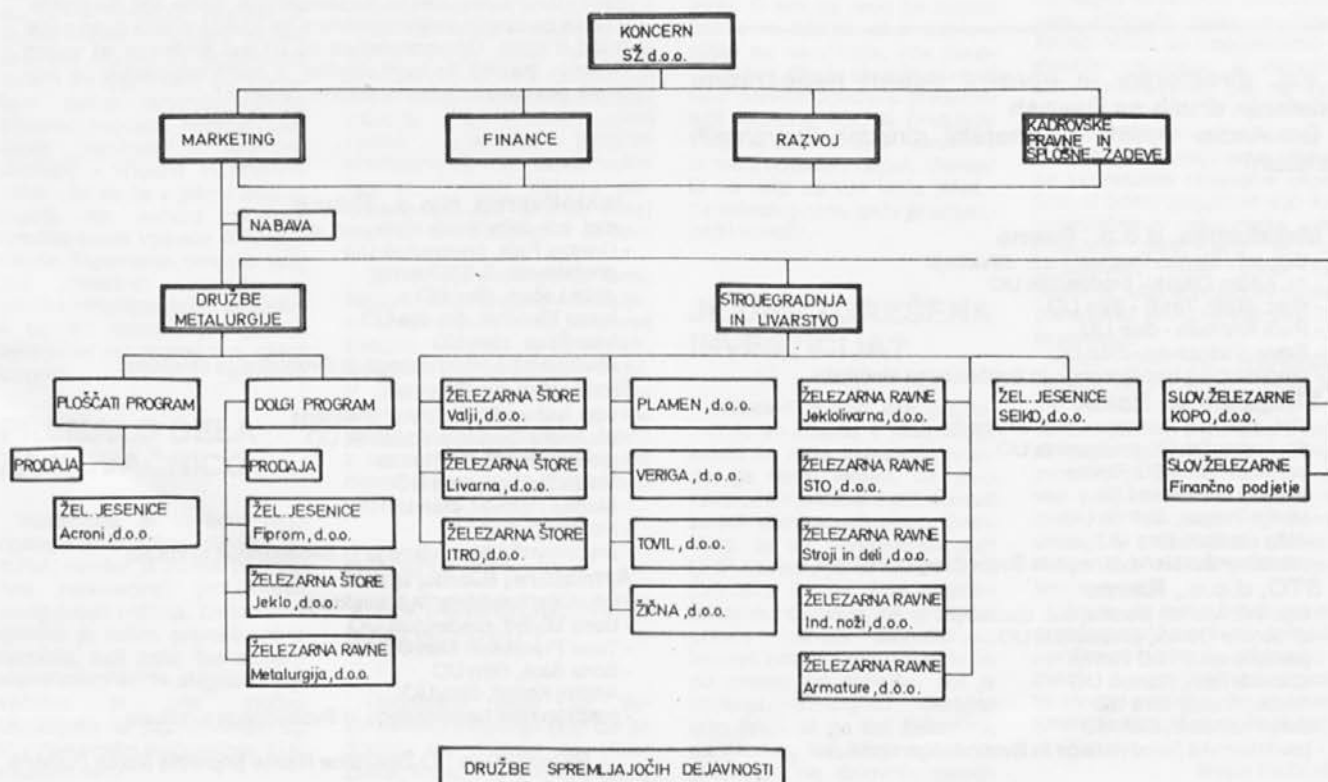
- Slovenske železarnе - PLAMEN Kropa, d.o.o., Kropa

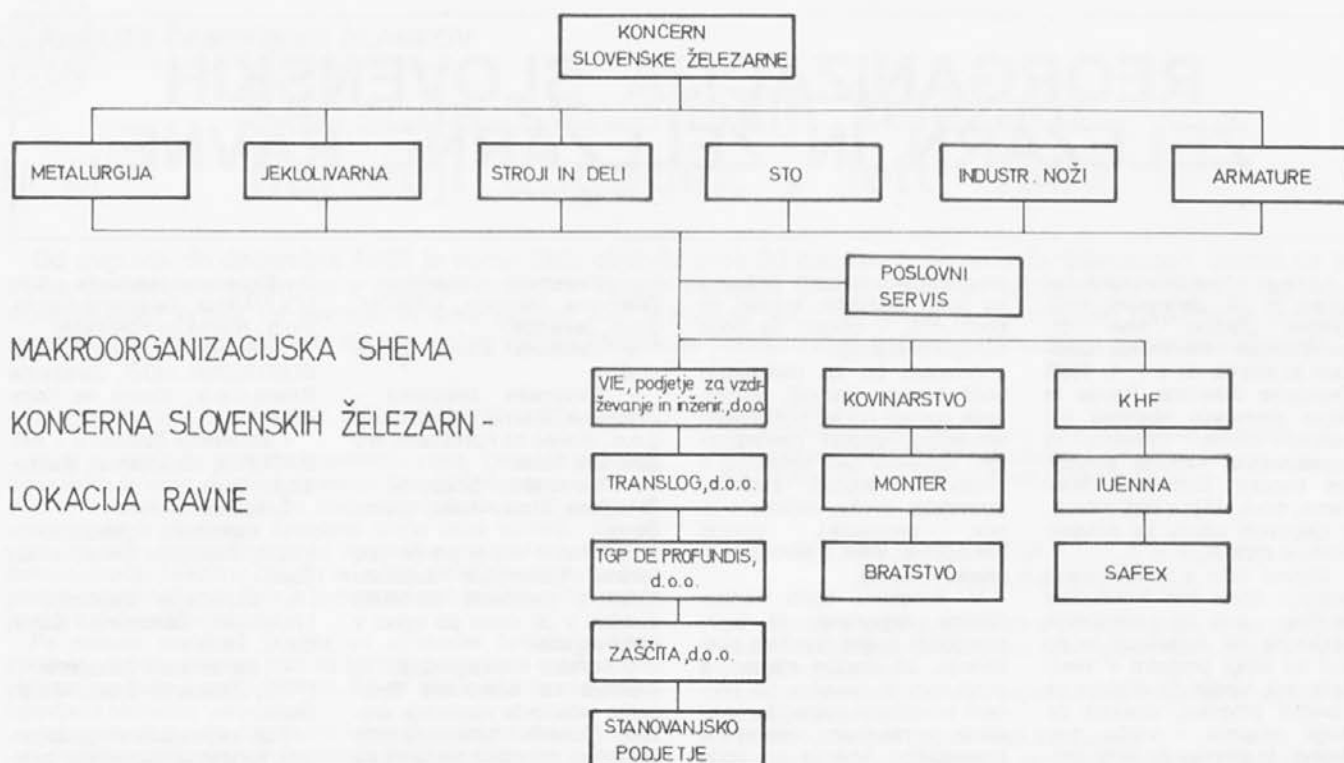
- Slovenske železarnе - ŽIČNA Celje, d.o.o., Celje

- Slovenske železarnе - TOVIL Ljubljana, d.o.o., Ljubljana

- Slovenske železarnе -

MAKROORGANIZACIJSKA SHEMA KONCERNA SLOVENSКИH ŽELEZARN

MAKROORGANIZACIJSKA SHEMA

KONCERNA SLOVENSKE ŽELEZARNE -

LOKACIJA RAVNE

Komercialno podjetje KOPO, d.o.o., Ljubljana

- Slovenske železarnе - Podjetje za financiranje jeklarstva, d.o.o., Ljubljana

- Slovenske železarnе - Podjetje za financiranje predelave, d.o.o., Ljubljana

Neposredno odvisne družbe lahko (so)ustanovijo družbe za opravljanje spremljajočih dejavnosti. S pogodbo o neodplačnem prenosu lastniških deležev prenesejo železarnе ustanoviteljske deleže na te družbe.

Na Ravnah bodo delovale naslednje družbe spremljajočih dejavnosti: VIE, vzdrževanje, inženiring, d.o.o., Translog, d.o.o., TGP De profundis, d.o.o., Zaščita, d.o.o., in Stanovanjsko podjetje.

Železarna Ravne je v tujini ustanovila troje finančnih podjetij, ki bodo za njene novo ustanovljene družbe delovala še naprej. V Švici je KHS, v Nemčiji SAFEX in v Avstriji IUENNA.

Generalni direktor Ocvirk o reorganizaciji:

"Kot kaže, je za nekatere reorganizacija Slovenskih železarn najpomembnejši del sanacijskega programa. Zame pa je bolj pomembno to, kako bomo dosegli pozitivne rezultate v poslovanju, kako bomo oblikovali socialne programe in omogočili nove zaposlitve. Organizacijske probleme moramo seveda rešiti najprej, da lahko začnemo pravno - formalne postopke.

Predlagali smo, naj se programi, ki lahko tržijo, organizirajo kot podjetja ter iščejo svoje mesto na domačem in svetovnem tržišču.

Dejstva, da razbijamo železarno, ne bi smeli razumeti kot nekaj tragičnega, saj nobena reorganizacija ni dokončna. Nove delniške družbe bodo uporabljale ime in blagovni znak Železarnе Ravne. Ker bodo samostojne, bodo bolj fleksibilne, lažje se bodo prilagajale razmeram na tržišču in lažje bodo našle izhod iz krize. Odgovornost se ne bo več prelagala na enega človeka, temveč bo vsak direktor v celoti odgovoren za program, poslovanje in ljudi v svojem podjetju."

V.d. direktorjev in upravni odbori neposredno odvisnih družb na Ravnah

Dr. Andro Ocvirk - Generalni direktor Slovenskih železarn

Metalurgija, d.o.o., Ravne

- dipl. inž. Stanko Petovar - v.d. direktorja
- dr. Andro Ocvirk - predsednik UO
- mag. Matic Tasič - član UO
- Rudi Rozman - član UO
- Franc Vodopivec - član UO
- predstavnik Neodvisnega in Svobodnega sindikata

Stroji, d.o.o., Ravne

- dipl. inž. Jurij Pratnekar, v.d. direktorja
- dr. Andro Ocvirk, predsednik UO
- predstavnik IS SO Ravne
- Gorazd Fale, član UO
- Marija Praper, članica UO
- Jože Geršak, član UO
- predstavnik Neodvisnega in Svobodnega sindikata

STO, d.o.o., Ravne

- dipl. inž. Marjan Senica, v.d. direktorja
- dr. Andro Ocvirk, predsednik UO
- predstavnik IS SO Ravne
- Ludvika Enci, članica UO
- Andrej Kokalj, član UO
- Jurij Pratnekar, član UO
- predstavnik Neodvisnega in Svobodnega sindikata

Jeklolivarna, d.o.o., Ravne

- dipl. inž. Jože Studenčnik, v.d. direktorja
- Gorazd Fale, predsednik UO
- predstavnik IS SO Ravne
- Jože Leban, član UO
- Ivana Klančnik, članica UO
- Ivan Špes, član UO
- predstavnik Neodvisnega in Svobodnega sindikata

Noži, d.o.o., Ravne

- oec. Ivana Klančnik, v.d. direktorja
- dr. Andro Ocvirk, predsednik UO
- predstavnik IS SO Ravne
- Matija Fajdiga, član UO
- Stanko Petovar, član UO
- Ivo Banič, član UO
- predstavnik Neodvisnega in Svobodnega sindikata

Armature, d.o.o., Muta

- inž. Alojz Karničnik, v.d. direktorja
- Boris Marolt, predsednik UO
- Tone Pratnekar, član UO
- Boris Štok, član UO
- Andrej Kokalj, član UO
- predstavnik Neodvisnega in Svobodnega sindikata

Po gradivu za UO Železarnе Ravne pripravila Mojca Potočnik

OB VSTOPU V NOVO LETO

Dipl. inž. Stanko Petovar

METALURGIJA

"Po podatkih za enajst mesecev je Metalurgija v letu 1992 dosegla 85 odstotkov količinskega in 83 odstotkov vrednostnega letnega načrta, kar predstavlja 58,8 odstotkov celotne realizacije Železarn Ravne. To pa ne kaže v smer uresničevanja strateških ciljev, po katerih naj bi do leta 1995 dve tretjini realizacije dosegla mehanska predelava. Hkrati to pomeni, da Metalurgija lani ni poslovala slabo, saj je v primerjavi z letom 1991 povečala izvoz za 35 odstotkov, do konca leta pa naj bi bil plan (40-odstotno povečanje izvoza) celo uresničen.

V primerjavi z Metalurgijo so slabše delovne rezultate dosegli v mehanski predelavi, saj so letne plane dosegli le 60 - 70 odstotno.

Kljub temu je Metalurgija pridelala več kot milijardo tolarjev izgube, ki se je bo rešila šele, ko bo bistveno povečala proizvodnjo in sorazmerno znižala stroške. Za leto 1993 načrtujemo proizvodnjo 117.000 ton jekla in prodajo 83.000 ton, kar naj bi nam prineslo z amortizacijo pozitiven rezultat. Vendar ga ne bo mogoče doseči, če ne bomo povečali prodaje in znižali stroškov. Kakšen bo naš dejanski proizvodni in poslovni načrt za leto 1993, bo znano šele konec januarja. Dotlej moramo ponovno pretrpeti prodajne možnosti in strukturo stroškov - vhodne in izhodne cene - ter se že v planu izogniti izgubi. Na končni poslovni rezultat bosta vplivala dejansko število zaposlenih (imamo vsaj 200 presežnih delavcev) in poraba amortizacijskih sredstev - tej se zaradi dotrajanosti agregatov ne moremo v celoti izogniti.

PREMALO DELA ZA KOVAČNICO

Kovačnica je v letu 1992 dosegla zelo dober bilančni rezultat, vendar je zaradi premajhne zasedenosti proizvodnih zmogljivosti kritična. Za tovrstne izdelke je težko pridobiti nova naročila, tudi zato, ker slovenska-strojgradnja stagnira. Kovačnica je bila močno usmerjena na jugoslovanski trg in v namensko proizvodnjo, ki je nimamo več.

V letu 1993 bomo skušali za Kovačnico pridobiti nova izvozna naročila, kar zaradi velike konkurence ne bo lahko, in povečati domačo prodajo, tako da bi s proizvodnjo 13.500 ton obrat pozitivno posloval, kljub temu da njegove zmogljivosti (30.000 ton) še daleč ne bi bile zasedene.

JEKLOVLEK BO BOLJŠI

Zaradi pomanjkanja likvidnostnih sredstev za nakup re-promaterialov in zaradi motenj v oskrbi z energenti je Jeklovlek v letu 1992 dosegel slabši rezultat, kot bi ga glede na svoje prodajne možnosti lahko. V prizadevanju za kar največjo realizacijo smo namreč izpolnjevali predvsem naročila enostavnejših in navadnejših kvalititet, z manj toplotne obdelave. Bilo pa je tudi nekaj sporov med Valjarno in Jeklovlekom.

Da bi se v prihodnje temu izognili, smo sprejeli strategijo, da imajo v proizvodnji prednost izvozna naročila in Jeklovlek, šele nato pridejo na vrsto drugi. V prvi vrsti si bomo s tem zagotovili redna in sprotna plačila, hkrati pa bo to v skladu z usmeritvijo, da prodamo kar največ jekla z večjo obdelavo in višjih kvalititet.

PRODRETI V AVTOMOBILSKO INDUSTRIJO

Dobavitelji jekla za avtomobilsko industrijo smo bili že doslej, saj delamo za Unior Zreče, Revoz Novo mesto (jeklo

za kolesa) in za nemške kupce. Žal nismo uspeli pri homologaciji jekla za stabilizatorje v Franciji. Izdelali smo jeklo, ki je izpolnjevalo osnovne zahteve, ne pa specialnih (glede čistoče jekla) kot konkurenca. Vendar nas Renault še ni povsem izključil iz kroga možnih dobaviteljev. Pripravljamo nov vzorec, izdelan po modificirani tehnologiji dezoksidacije, ki preprečuje večje vključke v jeklu. Upam, da bomo tokrat s homologacijo, ki jo bodo opravili v naših laboratorijih, uspeli, in se tako uvrstili med svetovne proizvajalce boljših, čistejših jekel. S tem se nam bo odprlo francosko tržišče, ki je zahtevnejše od nemškega, kjer nimamo težav. Glede konkurenčnosti nam prinaša določene prednosti tudi klasično litje, ki omogoča večjo enakomernost strukture in manj notranjih napak. Vendar to ne velja za vse vrste jekel - za mikrolegirana jekla je ustrežnejši kontiliv.

JE UHP ZGREŠENA INVESTICIJA?

Nekateri hočejo vse probleme, ki jih imamo v Metalurgiji, zvrniti na nove investicije. Vendar je treba vedeti, da smo novo peč v jeklarni 2 potrebovali zaradi dotrajanosti starih dveh. Hrup, ki pri obratovanju peči UHP nastaja, pa ni edini hrup v Železarni Ravne. Problematiko rešujemo celostno, ne le zaradi pritožb bližnjih stanovalcev, temveč zaradi zakonodaje, ki bo po novem še ostrejša, kot je sedanja. Zmanjšati moramo tako hrup, ki ga širi železarna na okolico, kot hrup v obratih, predvsem na delovnih mestih

okoli peči UHP. Kot so pokazale izkušnje na Jesenicah, s protihrupno komoro problema ne bi rešili, zato poseben strokovni tim išče druge rešitve.

Res je, da bi nova peč dajala najboljše rezultate ob polnem obratovanju. Najslabše je, če zaradi nerednih dobav plina in elektrike in zaradi pomanjkanja raznih materialov proizvodnje ne moremo načrtovati niti za nekaj dni naprej, kaj šele mesečno ali na daljši rok. Kljub sanacijskim zakonom razmerje do Petrola v decembru še ni bilo urejeno in nam je še vedno grozil z redukcijo plina. Ob jasnem programu dela in možnostih proizvodnje bi lahko z UHP dosegli bistveno boljše rezultate (specifična poraba energentov in drugi stroški), ki pa bi se izboljšali tudi v nadaljnji toplotni obdelavi in bi vplivali tudi na končni poslovni rezultat.

VSJ NEKAJ DELA ZA SPECIALNO JEKLARNO

Specialno jeklarno smo želeli izločiti iz Metalurgije, ker pa moramo sami plačevati anuitete, direkcija Slovenskih železarn tega predloga ni sprejela. Skušali bomo torej oblikovati razvojni projekt, ki bo v prihodnosti omogočil obratovanje te peči. Z največjim svetovnim proizvajalcem nikljevih zlitin, s firmo Krupp VDM, se dogovarjamo o sklenitvi pogodbe o dolgoročnem sodelovanju. Gre za storitve v zvezi s predelavo nikljevih zlitin in za raziskave v zvezi s proizvodnjo nove zlitine; če bo rezultat raziskave uspešen, si bomo zagotovili 430 ton proizvodnje v vakuumsko - indukcijski peči. To je za zmogljivost okoli 1500 ton premalo, zato si bomo še naprej prizadevali pridobiti več dela za ta agregat.

Leto 1993 za Metalurgijo nikakor ne bo lahko. Težko je, ker presežnim delavcem v Metalurgiji ne moremo najti drugega dela, kljub povečanju proizvodnje pa ne bo dela za vse zdaj zaposlene. Načrte, ki smo si jih zastavili, bomo dosegli le z usklajenim timskim delom in z velikim prizadevanjem nas vseh.

Upam, da bodo kmalu rešeni organizacijski problemi, da bodo upoštevali tudi naše pripombe v zvezi z zamišljeno organizirano prodajo, in da bomo kmalu lahko začeli resno delati."

Mojca Potočnik

Dipl. inž. Jurij Pratnekar STROJI

"Stroji smo v preteklem letu poslovali dokaj uspešno; medtem ko smo bili leta 1991 med največjimi izgubaši, pa smo v letu 1992 poslovali pozitivno. Razlogov za to je več. Predvsem nas je manj prizadela izguba YU trga, saj smo bili že prej močno angažirani na zahodnih tržiščih. V letu 1992 smo prek 80% proizvodnje prodali na Zahod. Uspeli smo zbrati homogeno ekipo, sestavljeno iz komercialnega, tehničnega in proizvodnega kadra, velik napredek pa smo napravili pri kvalitetnem sklepanju pogodb - vse naše pogodbe so zavarovane z ustreznimi bančnimi garancijami, avansi. Imamo nekaj velikih kupcev, predvsem v Ameriki, Belgiji, Franciji in Z Nemčiji, s katerimi poslujemo že nekaj let. Ti kupci prihajajo ponovno z istimi naročili, vendar lahko potem, ko nas že poznajo, dosežemo boljše plačilne pogoje in tudi do 30% višje cene. Izvozne posle smo v preteklem letu izvajali prek finančne institucije KHF v Švici, ki nam je omogočila, da smo lahko kupcem dali bančne garancije, kar nas je postavilo v boljši položaj - kupci so nas gledali drugače, ker je stala za nami švicarska banka, dobili smo ugodnejše cene in plačilne pogoje.

V preteklem letu smo tudi nekoliko zmanjšali število zaposlenih, nekaj s predčasno upokojitvijo, nekaj jih je odšlo na lastno željo, vendar nam to zmanjšanje ni prineslo prednosti. Odšli so predvsem strokovnjaki, ki so bili za nas pomembni, in smo to vrzel le težko zapolnili. V strukturi zaposlenih smo opazili tudi nekaj pomanjkljivosti - predvsem pri znanju tujega jezika in obvladovanju obnašanja, ki ga zahteva razvit svet; nimamo dovolj dobro pokritih posameznih področij - predvsem na področju tehničnega svetovanja in tehnologije še precej improviziramo.

Tudi letos ne načrtujemo drastičnega zmanjšanja zaposlenih pri sedanjem obsegu proizvodnje, bo pa treba še spremeniti strukturo.

Načrtujemo pa nadomestitev izrabljenih strojev in nakup novih orodij, saj v zadnjih letih nismo investirali v nove stroje in opremo.

V Strojih smo vzeli prehod na samostojna podjetja zelo resno in želimo na Ravnah ustvariti sodobno podjetje strojogradnje, z vsemi funkcijami, ki jih podjetje mora imeti. Prenehali bomo s pavšalnim plačevanjem,

ampak bomo posle sklepali na osnovi konkurenčnih pogodb.

Naša bistvena prednost je v tem, da imamo lasten proizvodni program, ki je zanimiv in ga v svetu lahko prodamo. Ne načrtujemo novih programov - v letu 1993 bomo še naprej razvijali in dopolnjevali sedanjega. Veliko dela nas čaka tudi na področju zmanjševanja stroškov

na vseh ravneh in izmečka, predvsem reklamacij kupcev. Naša prednost sta močan lasten razvoj in konkurenčnost - kratki dobavni roki pri nestandardnih strojih.

Za letos imamo že sklenjene pogodbe v vrednosti 15 milijonov DEM, kar pomeni več kot 50% planirane realizacije za leto 1993. Na področju stro-

jegradnje bomo sodelovali z že poznanimi kupci iz Amerike, ki že imajo naše stroje in se spet odločajo zanje, s kupci iz Belgije, Z Nemčije in Velike Britanije, smo pa tudi tik pred podpisom velike pogodbe z Renaultom iz Pariza, v vrednosti 10 milijonov DEM. Na področju individualne proizvodnje imamo sklenjeni pogodbi za dobavo rezervnih delov za Ukrajino in Rusijo, plačilo bo teklo prek Z Nemčije. Individualna proizvodnja nam zelo dobro zapolnjuje nihanja v zasedenosti kapacitet - stroje lahko zasedemo bolj optimalno. Na področju valjev je proizvodni cikel nekoliko krajši, zato smo z naročili zasedeni le za prvi kvartal letošnjega leta, in sicer imamo naročila za italijansko, francosko in indijsko tržišče, zelo daleč pa smo tudi že pri pogajanju za večjo pogodbo z Rusijo. Dogovarjamo se tudi za prodajo "know how" za proizvodnjo valjev v Indijo.

Čeprav smo še vedno v težki gospodarski situaciji, smo v Strojih optimisti in ne vidimo razlogov za to, da v letu 1993 ne bi poslovali pozitivno."

Dipl. inž. Marjan Senica

STO

"Lani smo v STO dosegli najnižjo točko poslovanja, vzroki za to pa so znani: popolnoma smo prenehali z namensko proizvodnjo, izgubili smo 80 - 85% trga za Pnevmatiko in 60% trga za Vzmetarno. Spremembe so bile zelo hitre, nismo predvidevali tako hitrega zrušenja trga in tako izpada nismo uspeli uspešno nadomestiti. Velik problem je predstavljala tudi sprememba odpremne dispozicije za iranske posle, ki so se prej odvijali prek Beograda. Na slab finančni rezultat pa so vplivali tudi proizvodi iz programa namenske proizvodnje, ki so ostali v naših skladiščih, saj jih nismo mogli odpremiti.

Vseeno pa smo v STO optimisti in v prihodnosti pričakujemo boljše rezultate. Razvijamo več novih programov, s katerimi bomo nadomestili izgubljene in osvojili nove trge.

V Vzmetarni bomo začeli proizvajati stabilizatorje za Revoz, homologizacija v Franciji bo urejena; našli smo novega

partnerja iz Italije, s katerim že sodelujemo; prodreti želimo tudi na Madžarsko in v Nemčijo in na področju železnice nadomestiti to, kar so doslej proizvajali v Kraljevu.

Za Pnevmatiko imamo pripravljen program težkih hidravličnih cilindrov, naročila v vrednosti pol milijona DEM že imamo, za celo leto 1993 pa načrtujemo proizvodnjo v vrednosti 2 milijona DEM. S firmo iz Avstrije se dogovarjamo za prenos proizvodnje za predelovalne stroje, letno bi nam le - ta prinesla 1 do 2 milijona DEM; dogovarjamo pa se tudi za proizvodnjo polobdelanih pozicij za rezalna orodja za Nemčijo.

TSD bodo še naprej v enakem obsegu sodelovali z Voest Al-

pine; načrtujemo nekaj poslov s firmo DEMAG - CAG; odpira se akreditiv za posle v Iranu. Načrtujemo tudi večji projekt s firmo PRIMTEC, in sicer proizvodnjo strojev za krivljenje pločevine, v vrednosti 4 milijone DEM.

Zaenkrat sprememb v organiziranosti ne načrtujemo, v začetku prihodnjega leta, torej 1994, pa se bomo na novo organizirali, in sicer čim bolj racionalno. Zmanjšati pa bomo morali stroške poslovanja na vseh ravneh in zaposlovanje na neproduktivnih delovnih mestih. Računamo, da bomo čez leto dni, če bodo začrtani programi stekli, lahko spet zaposlovali nove delavce. Še naprej bomo sodelovali z drugimi podjetji bivše Železarne Ravne, saj pri njih dobimo kar 80% vložnega materiala, ki ga potrebujemo za proizvodnjo.

Zavedati se moramo velike recesije na Zahodu, posel je težko dobiti, zato ga moraš, ko ga dobiš, opraviti hitro, kvalitetno in čim ceneje. Preživeli bomo le, če se bomo zavedali težkega trenutnega položaja in bomo te tri pogoje - kvaliteto, dogovorjeni rok in konkurenčne cene - vsakokrat dosledno izpolnjevali. Le tako bomo imeli dovolj dela, sicer pa bomo prisiljeni obrate zapirati. Treba bo vložiti več naporov na vseh ravneh in trdo poprijeti za delo, hkrati pa krepiti zaupanje vase in optimizem, pa nam bo delo steklo lažje in bolj uspešno od rok."

Irena Nagernik

1. UVOD

Direktor firme Belinka g. Cerar je pred kratkim obiskal Ravne. Govorili smo o težavah sedanjega časa in o gospodarstvu sploh. Ne-verjetno, kakšen poudarek je dal ljudem, delavcem, ki tvorijo firmo, v njej delajo in ji dajejo tak ali drugačen utrip. Tudi za delavce Železarn Ravne je bila značilna srčna pripadnost do "fabrike", kot jo mnogi imenujemo.

Ta pripadnost je v zadnjem času močno skrhanja, saj je bilo odpuščenih mnogo pridnih delavcev, ki so morali zapustiti delovna mesta zaradi zakonsko ali odkupno prirejenih razlogov.

Ljudje, ki naj bi bili firma, so se znašli v vrtincu miselnega kaosa, na katerega ne znajo odgovoriti, ali pa.

2. DEFINICIJA KAOSA

Matematiki, fiziki pa tudi drugi strokovnjaki že nekaj časa intenzivno iščejo enačbe oziroma rešitve za kaotične situacije, tako v tehnoloških procesih kot v družbenih dogajanjih.

Prebiranje različnih časopisov, revij in po-slušanje izjav na raznih okroglih mizah dajeja misliti, da so tudi Slovenske železarn in s tem Železarna Ravne v nedoločeni kaotični situaciji, iz katere ni izhoda.

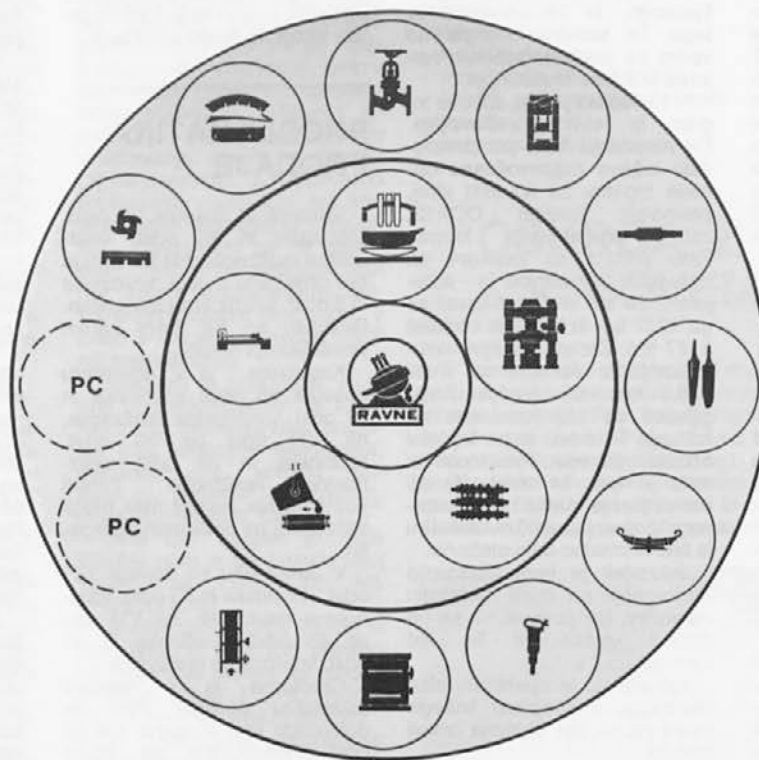
Pred nekaj leti smo v Železarni Ravne doživljali različne težke čase, za katere smo imeli ime kriza, ki so jo povzročile inflacija, ekonomske razmere na Zahodu ali pa kakšna druga sprememba poslovnih sistemov v svetu.

Za sedanje stanje in močno apatijo mnogih vodstvenih in drugih delavcev v Železarni Ravne (oziroma v družbah kot njenih naslednicah) bi prišla prav definicija kaosa, ker bi s tem našli rešitve zanj.

Preveč kleni so ljudje na Koroškem, kakor jih je Franc Sušnik opisal pod naslovom "Koroška krajina", da bi klonili tudi tej kaotični situaciji. Gotovo imamo dovolj en zid na Prevaljah zgrajen iz kamnov žindre nekdanje železarnice, ki nemo strmi in ravensko železarno in mogoče pričakuje zanj enako

V PREMISLEK IN ZA DISKUSIJO

FIRMA SO LJUDJE

Proizvodni spekter Železarn Ravne

usodo.

Še je čas, da strnemo vrste, znanje in trmo ter damo delavcem novo upanje za delovna mesta. V nadaljevanju članka bom zato izhajal iz dejstva, da tudi kaos ima definicijo, oziroma je rešljiv.

3. PREŽIVETJE ŽELEZARNE RAVNE JE V REPROVERIGAH

Ni potrebno veliko analiz, kako so se reševala krizna obdobja v Železarni Ravne zadnjih deset ali več let. Rešitev vseh je bila v tesni povezanosti proizvodnih programov med metalurgijo in strojništvom. Te prednosti ima izjemno malo železarn v svetu, zato jih nikakor ne bi smeli opustiti, ampak jih celo še bolj opredeliti in razširiti. Prehod na izdelke

visoke tehnologije, ki so v hudi konkurenci edini tržno zanimivi za Zahod, je lahko samo rezultat združitve znanja in dela metalurgov, strokovnjakov toplotne obdelave in strojnikov.

Sedanja organizacijski trendi razkosavanja Železarn Ravne, ko posamezni obrati dobivajo svoje račune, ne bodo zagotavljali preživetja Koroške krajine. Prisotno je namreč vrtničkarstvo posameznih dejavnosti, v katerih je kritična masa premajhna za obstoj oziroma za soočanje s krutim zahodnim trgom in domačo plačilno situacijo.

To pomeni, da morajo direktorji firm v Železarni Ravne neprimerno širše gledati na sedanja položaja in ne reševati samo svojega vrtnička.

Nikakor ni namen s organiziranjem tehnološko smiselnih reproverig megliti stroškovno in zaposlitveno situacijo, ampak vplivati na managerski in direktorski kader, da izstopi iz ozkosti in da firmam novo dimenzijo, ki bo omogočila tudi mladini perspek-

tivo - samo preži-vetje je premalo.

Za ilustracijo naj iz slike 1 izluščim nekaj reproverig, od katerih nekatere že več kot deset let vzdržujejo ustrezno kondicijo in kritično maso za soočanje s krutim svetovnim tržiščem.

INDUSTRIJSKI NOŽI - INKO

Razvoj in proizvodnja industrijskih nožev sta na Koroškem zelo močno zasidrana, saj je to eden od najstarejših proizvodnih programov v Železarni Ravne. Posledica te dejavnosti so tovarna industrijski noži na Ravnah, Tovarna rezalnega orodja na Prevaljah in nekaj zasebnih firm, ki izdelujejo industrijske nože od Mislinje do Črne. Osnova za to dejavnost sta orodno jeklo iz ravenske jeklarne in znanje toplotne obdelave, ki je pri izdelavi industrijskih rezil bistveno.

Z novo marketinško in proizvodno organiziranostjo bi lahko v Koroški krajini nastal v svetovnem merilu pomemben center za trženje, razvoj in proizvodnjo raznih okroglih in oblikovno poljubnih industrijskih rezil, ki bi zaradi ustrezne kritične mase znanja, vloženega materiala in proizvodnih zmogljivosti uspešno konkurirale drugim svetovnim proizvajalcem industrijskih nožev.

V grupacijo INKO bi bilo treba povezati:

- Industrijske nože - Ravne
- TRO - Prevalje
- PRIKO - Slovenj Gradec
- RBM
- KORI
- NAPRO, KOVINAR itd.

Ob ustreznih managerski zasedbi bi lahko prišlo do stroškovno ustreznih porazdelitve dela, ki bi bila rokovno in kakovostno najprimernejša. Povezanost v združbo INKO bi tudi finančno in kadrovske dajala večjo varnost obstoja poslovnega sistema kot posamične tovarne, ki sedaj vsaka zase ne zmorejo financiranja razvoja novih jekel, toplotne obdelave, novih izdelkov in managerskih centrov po Evropi in Ameriki.

dr. Tone Pratnekar

(Nadaljevanje v naslednji številki)

NAŠE DELO V NOVEMBRU

PREMALO NAROČIL IN MOTNJE V PRESKRBI S SUROVINAMI

V novembru smo dosegli 60 odstotkov predvidenega plana skupne proizvodnje, kar v kumulativni znaša 64,7 odstotka. Za 4123,5 tone prodanih izdelkov smo iztržili 526,6 milijona SIT, kar je v povprečju 127,7 SIT/kg. Od tega smo na domačem trgu prodali 1756 ton v vrednosti 245 milijonov SIT, v nekdanje republike SFRJ smo prodali 176,9 tone v vrednosti 24,2 milijona SIT, izvozili pa 2190,5 tone v vrednosti 257,3 milijona SIT oz. 2,8 milijona dolarjev.

PROBLEMATIKA PROIZVODNJE

Jeklarna je izdelala 7366,1 tone elektro jekla in 82,7 tone EPŽ jekla. Skupna proizvodnja je znašala 7448 ton jekla.

Z 10t EOP niso obratovali 28. in 29. novembra zaradi pomanjkanja naročil. S pečo UHP so obratovali samo ponoči, stali pa so zaradi pomanjkanja legur in naročil 2.11. in 30.11.1992.

V novembru je v Valjarni proizvodnja kljub motnjam v preskrbi s potrebnimi kvaliteta jekel iz Jeklarne zadovoljivo stekla. Pomembne količine gredic kvalitete PK3, PK330 in avstenitov so si priskrbeli z nakupom zunaj železarn, in sicer v Železarni Jesenice in OBERSTE BEULMANN. V Jeklarni na Ravnah

teh kvalitet niso uspeli izdelati dovolj zaradi pomanjkanja legur. Nastal je tudi razkorak med količino materiala, predanega v špedicijo, in fakturiranjem tega. Ta razkorak negativno vpliva na poslovni rezultat Valjarn in s tem Metalurgije.

V Kovačnici je bila dobava ingotov iz Jeklarne zadovoljiva. Pri naročanju šarž jim povzročajo težave nepravčasne dobave ingotov za kovaški stroj, predvsem kvalitet OCR12, zaradi pomanjkanja kroma. Zato prihaja do zastojev na agregatih. Kovačnica je sprejela 1069 ton vložka. Skovali so ga 1217 ton in toplotno obdelali 1177 ton. Zaradi slabega vakuumiranja v Jeklarni so imeli 118,7 ton H2 žarjenja. Zmogljivosti so bile zasedene na kovanju 55 odst. in na toplotni obdelavi 60 odst. Prisotnost na delu je bila 74 odst. Zaradi pomanjkanja naročil in občasne pomanjkanja Cr v Jeklarni je bilo normalno delo oteženo.

Jeklovlek je imel realizacijo proizvodnje na ravni prejšnjih mesecev, kar pomeni, da se pri dobavi vložka ni še nič spremenilo.

Vzmetarna je operativni plan realizirala, dvanajstino letnega plana pa ne, ker ni imela dovolj naročil.

Strojem je v špediciji ostala celotna proizvodnja za Sisak v vrednosti 620.000 DEM, nerešen ostaja pa še problem za 3. maj Rijeka v vrednosti 320.000 DEM. Končani so bili

tudi štirje navijalci in 64 segmentov v vrednosti 3,2 milijona DEM. Še vedno pa so nezadostno zasedene zmogljivosti pri valjih, enako velja tudi za ostale stroje za grobo obdelavo.

PROBLEMATIKA PRODAJE

Valjarna je dosegla 50 odst. količinske in 45 odst. vrednostne realizacije. Na YU trgu je bilo doseženo 6 odst. količinske in 5 odst. vrednostne realizacije. Rezultati so bili slabi zaradi pomanjkanja naročil.

Kovačnica je v novembru dosegla 86 odst. količinske in 92 odst. vrednostne realizacije, na YU trgu pa 56 odst. količinske in 29 odst. vrednostne realizacije. Zaradi pomanjkanja naročil niso mogli obratovati na določenih agregatih.

V Jeklovleku so dosegli 104 odst. količinske in 83 odst. vrednostne realizacije, na YU trgu pa 48 odst. količinske in 55 odst. vrednostne realizacije.

Orodjarna je v mesecu novembru dosegla plan na domačem trgu tonažno 140,82 odst., vrednostno pa 83,46 odst. Razlika v indeksu se je pojavila zaradi neenakomerne odpreme po asortimentu in pomanjkanja naročil za zahtevnejša orodja. Za prihodnje mesece jim primanjkuje naročil,

zato bo tudi realizacija slabša. V prodaji sprejmemo in oddajo precej ponudb, vendar je zaradi težke finančne situacije v celotnem gospodarstvu le malo ponudb potrjenih.

Pnevmatika je na slovenskem trgu prodala 1,2 tone izdelkov oz. 60 odst. plana in za to iztržila 127,46 odst. načrtovane vrednosti. Finančni rezultat je ugodnejši od količinskega, ker so prodajali predvsem rezervne dele. Od južnih tržišč so prodajali le na Hrvaško. Količinski plan so realizirali 59 odst., finančni uspeh pa je bil 51 odst., in sicer zaradi tečajnih razlik.

Vzmetarna je zaradi težke situacije naših kupcev v Sloveniji realizirala le 50,42 odst. načrtovane količine in s tem dosegla 53,94 odst. finančnega plana. Plan prodaje na hrvaški trg so presegli 476 odst. oz. 563 odst. v finančnem smislu. Presežek je rezultat povečanega zanimanja za vzmetne palice in nedobavljenih količin v oktobru.

Stroji so na domačem trgu presegli načrtovano količinsko realizacijo za 293,94 odst. in s tem finančno vrednost 112,96 odst. Navedeni podatki niso posledica dobre proizvodnje, ker niso uspeli plasirati odkovkov motorjev za 3. maj Reka, ki so bili na zalogi špedicije.

PROBLEMATIKA UVOZA

Da bi zagotovili minimalno proizvodnjo v novembru, smo uvoz repromaterialov in nujno potrebnih rezervnih delov realizirali delno neposredno (z odlogom plačila na 60 dni), delno pa po dolgoročnih kooperacijskih pogodbah. Seveda pa Železarna Ravne še vedno dolgo inozemskim dobaviteljem za že dobavljene materiale tako posredno prek kooperacijskih partnerjev kot tudi direktno (zaradi nepravčasnega plačevanja v inozemstvu prek poslovnih bank).

Vse to pa še dodatno otežuje uvozne posle, kar se odraža predvsem na naših zahtevah pri dobaviteljih tako glede cen, dobavnih rokov kot kvalitete. Dobavitelji pa nam pogojujejo nadaljnje dobave s poravnavo starih dolgov.

Darinka Gradišnik
Statistika

ODSTOTKI DOSEGANJA NAČRTOVANE PROIZVODNJE

	SKUPNA PROIZVODNJA		ODPREMA		FAKTURIRANA REALIZACIJA		IZVOZ		IZVOZ		DOMAČI TRG	
	TON		TON		SLT		\$		SLT		SLT	
	november	zbir	november	zbir	november	zbir	november	zbir	november	zbir	november	zbir
JEKLARNA	59,1	66,4	4,2	26,3	14,5	40,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VALJARNA	69,7	68,2	45,1	76,2	80,6	101,6	56,5	69,8	89,7	94,7	85,8	125,0
KOVAČNICA	39,8	47,4	41,4	36,0	77,8	64,0	73,5	47,6	117,0	65,6	119,8	118,5
JEKLOVLEK	73,7	79,6	64,6	62,3	93,9	81,2	57,8	65,4	88,0	84,3	125,3	98,6
SK. METALURGIJA	63,7	67,1	42,0	61,7	79,2	85,1	60,7	68,5	95,5	91,9	100,7	117,7
JEKLOLIVARNA	44,4	57,4	41,8	59,4	77,3	84,6	74,9	75,0	119,8	101,5	60,3	77,1
TSO	24,8	58,1	3,7	50,3	3,1	50,3	1,3	44,2	2,0	57,5	5,8	64,8
ORODJARNA	96,2	126,6	112,1	121,7	95,5	100,3	13,1	41,3	20,9	57,1	200,1	171,8
PNEVMATSKI STROJI	69,2	48,4	83,1	50,7	59,3	55,8	41,0	41,3	66,0	56,3	127,5	101,5
VZMETARNA	27,7	40,1	26,8	41,3	51,1	61,1	81,4	113,6	132,2	150,8	29,9	46,1
SK. PREDELAVA	32,1	50,5	26,2	48,6	33,7	61,1	9,7	47,6	15,5	62,6	67,3	80,0
STROJI IN DELI	39,4	39,9	45,9	39,2	60,4	59,6	25,5	37,6	41,0	51,8	231,6	178,9
SKUPAJ 2R	60,0	64,7	41,5	60,1	70,3	78,6	44,6	57,7	70,8	77,7	97,0	109,1
INDUSTRIJSKI NO21	154,0	98,7	91,1	91,6	114,2	113,8	84,9	97,1	136,5	132,6	121,0	129,9

KAKOVOST IN MI

Pod tem naslovom je 19. in 20. 11. 1992 na Bledu potekala 1. letna konferenca Slovenskega združenja za kakovost (SZK). Kot je dejal na otvoritvi konference predsednik upravnega odbora SZK Drago Dolenc, je bila osnovna tema konference predstavitev različnih pogledov na problematiko obvladovanja kakovosti v našem prostoru in zahtev razvitih tržišč.

Na konferenci je bilo v desetih tematskih skupinah predstavljenih 46 referatov. Te tematske skupine so bile naslednje:

1. Kakovost in gospodarstvo
2. Kakovost in vodstvo
3. Uvajanje sistemov kakovosti
4. Statistične metode obvladovanja kakovosti
5. Sistemi kakovosti
6. Metrologija
7. Primeri iz prakse - I.: BVQI, Iskra Terminali, Comet.
8. Primeri iz prakse - II.: Metalna MIO, Kovina, Papirnica Vevče, Tovarna posebnih vozil Novo Mesto, TVT Boris Kidrič, Ekonomska poslovna fakulteta Maribor
9. Obvladovanje kakovosti vhodnih materialov
10. Posebno skupino referatov je predstavila Farmaceutvska sekcija SZK v sodelovanju s Slovenskim farmaceutskim društvom.

Na konferenci so sodelovali strokovnjaki iz različnih strok od inženirjev-tehnikov do psihologov, organizatorjev dela, informatikov. Udeleženci so bili iz vseh okoliš: iz izobraževalnih institucij, gospodarstva, negospodarskih organizacij, državnih ustanov... Poleg slovenskih strokovnjakov s področja kakovosti so nas s tujimi izkušnjami, predvsem pa zahtevami seznanili strokovnjaki iz tujine.

Interdisciplinarni pristop k problematiki kakovosti bom predstavila z izvečki iz treh referatov, ki so bili objavljeni tudi v zborniku konference.

Prof. dr. Radovan Andrejčič s Fakultete za organizacijske vede v Kranju je predstavil referat: RAZUMEVANJE KAKOVOSTI DELA PO ISO 9004-2:

"Sprejeti moramo hipotezo 'KAKOVOST SE PRIDELA', in to v najširšem spektru proizvodnje in potrošnje. Za kakovost izdelka čuti - sprejema odgovornost le manjšina, tisti, ki imajo z izdelkom neposreden kontakt v proizvodnji. Treba je spoznati, da kakovost pridelamo

vsi, skupno. Kakovost se poraja v fazi ustvarjalnega dela, ki ima na kakovost izdelka mnogo pomembnejši vpliv kot pa delo v neposredni proizvodnji. Celo v neposredni proizvodnji je čisto težko govoriti o 'kakovosti izdelka', npr. na področju vzdrževanja strojev in naprav ter na področjih, ki neposredno proizvodnjo spremljajo, kot npr. planiranje, kadrovanje, nabava... Prepogosto pa na dejavnosti, ključne za kakovost, kot npr. vzgoja, izobraževanje, razvojno-raziskovalni programi... v zvezi s kakovostjo skoraj nikoli niti pomislimo ne.

Kakovost je značilnost, in to ena najpomembnejših, ki karakterizirajo narod ali vsaj področje (npr. japonska elektronika, švicarske ure, koroški turizem...), podjetje (Mercedes), univerzo (Harvard, Oxford...).

Silva Caf Vergles iz firme Vitalife nam je predstavila svoj pogled na PRIHODNOST.

"Prihodnost pripada ljudem in podjetjem, ki spoznajo potrebo po izdelku ali storitvi, še preden postane vidna. PRIHODNOST NI TO, KAR JE VSAKDANJE!

Za ustvarjanje prihodnosti potrebujete takšen SISTEM VODENJA LJUDI, DA VAM BODO PRINESLI SPREMEMBE V VAŠ POSEL. Ljudje v podjetju želijo in morajo biti dobro vođeni. V podjetju, ki želi uspeti, temelji vođenje na spodbujanju, podjetnosti in odličnosti.

V uspešnih podjetjih skrbijo za nenehen razvoj celovite kakovosti. Popolna kvaliteta ni nikoli dosežena, vedno obstaja nov izziv. To dejstvo ni bilo nikoli bolj resnično kot danes, kajti to, kar je dobro za danes, ne ustvarja prihodnosti."

Lotar Kozina iz Biroja Q - Ljubljana in Bojan Frol iz podjetja Titan Kamnik sta pripravila referat IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI:

"Izboljšanje kakovosti dosežemo z izboljšanjem procesa dela organizacije in je stalna aktivnost.

Za boljše in lažje delo so bile razvite številne tehnike, vsi pa naj bi se usposobili vsaj za uporabo osnovnih tehnik:

- grafično prikazovanje podatkov
- diagram pareto
- diagram vzrokov in posledic
- preglednice - čekovne liste
- histogram
- kontrolne karte
- linearna korelacija.

Vodstvo pa uporablja še druge, zahtevnejše tehnike, ki omogočajo:

- procesiranje verbalnih informacij
- generiranje idej
- pregled nad povezanostjo aktivnosti
- eliminacijo nepravilnosti
- izmenjavo informacij med različnimi področji.

Te tehnike so:

- relacijski diagram
- metoda KJ ali diagram privlačnosti
- sistemski diagram
- matrični diagram
- matrična analiza podatkov
- PDPC (proces decision program chart)
- diagram odločitev

- pušični diagram - mrežni plan.

Navedene tehnike niso zgolj domena kakovosti, ampak so le prenesene iz drugih področij na procese vođenja in koordiniranja sistema zagotavljanja kakovosti. Če se zavedamo pomembnosti procesa vođenja pri vpeljavi in izvajanju, pa predstavljajo učinkovit pripomoček za uspešno izvedbo."

Z letno konferenco je SZK uspešno zaključilo prvo leto svojega delovanja, svojim članom pa omogočilo izmenjavo strokovnih mnenj, pridobivanje novih znanj ter tudi prikaz doseženih uspehov.

Blanka Kaker, dipl. inž.

OSKRBA Z ENERGIJO V NOVEMBRU 1992

V mesecu novembru sta bili dobava zemeljskega plina in oskrba porabnikov z njim normalni. Mazuta in propan-butana v tem mesecu nismo kupovali. Plin butan-propan smo rabili iz zaloge, porabe mazuta pa ni bilo. Pokurili smo le zbrano odpadno olje in olje, pridobljeno iz emulzije (8.500 kg).

Porabnike smo s sekundarnimi energenti dokaj redno oskrbovali, motnje so bile le pri pitni vodi in centralni kurjavi za mesto Ravne. Oskrba s pitno vodo je bila motena 24. in 25. 11. 1992 za DO Pral-

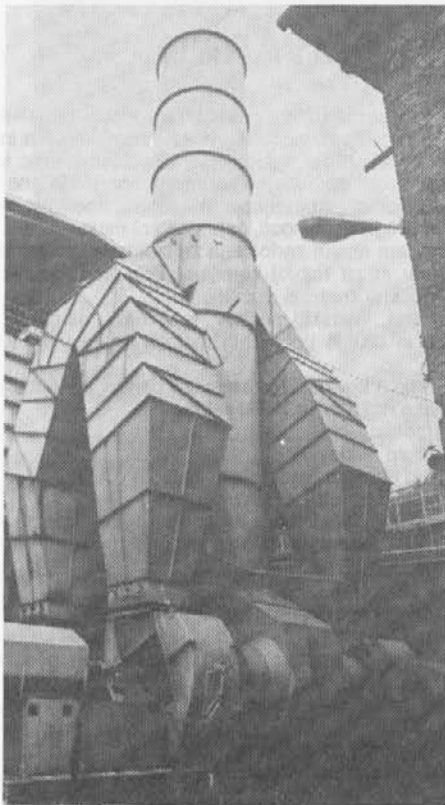
nica Ravne, Kovačnico in Translog, in sicer zaradi gradnje in priklopa novega vodovoda pri kovačnici. Dne 6. 11. pa je bilo od 9.00 do 15.30 ure prekinjeno ogrevanje mesta Ravne, ker smo v kotlarni vgrajevali ventile na veje centralne kurjave za mesto.

V mesecu novembru smo zbrali 1.280 kg odpadnega nitro razredčila za destilacijo in 81,5 m³ odpadne emulzije. Iz zbrane emulzije smo pridobili 3.500 kg olja, namenjenega za kurjenje. Skupno pa smo zbrali 8.500 kg olja za sežig.

Opravili smo še načrtovane

preglede in poskrbeli za popravila energetskih naprav in omrežja. Dokončali smo napeljavo novega vodovoda pitne vode ob kovačnici, in sicer 25. 11. 1992. Nadaljevali pa smo še z obnovo ŽP 3 v žarilnici kovačnice. Delali smo tudi na omrežju centralne kurjave zunaj železarne, in to na podlagi naročil Komunalnega podjetja Prevalje in Stanovanjskega podjetja Ravne.

Ferdinand Kotnik, inž.

SVOBODNI SINDIKAT PRILAGODITI ORGANIZACIJO

Neodvisni in Svobodni sindikat sta sprejela odločitev o ukinitvi Železarn Ravne dokaj mirno, čeprav je bilo glede na izjave njunih predstavnikov v nekaj zadnjih številkah Informativnega fužinarja možno pričakovati tudi drugačno reakcijo.

Neodvisni so pristali na črtanje Železarn Ravne kot podjetja po nočnem sestanku z generalnim direktorjem Andrejem Kokaljem, Svobodni pa so svoje zahteve zapisali v glasilu Informacije in jih izročili generalnemu direktorju SŽ dr. Andru Ocvirku na samoukinitveni seji UO Železarn Ravne v četrtek, 17. decembra. Sklepu UO Slovenskih železarn, ki je dan pred tem že vse odločil, niso oporekali, kljub temu, da "stališča, sprejeta na zboru zaupnikov in na zadnji seji UO tega sindikata doslej niso bila

upoštevana".

V teh stališčih je Upravni odbor Svobodnega sindikata zahteval, da se postopek in nekatera vsebinska vprašanja, ki zadevajo zlasti novo reorganizacijo, izvedejo na zakonit in pravilen način. Zahteva, da mora biti program sanacije z organizacijo in s kadrovsko-socialnim programom reševanja presežnih delavcev skladen z zakoni in kolektivnimi pogodbami in dostavljen sindikatu ter obravnavan na zborih delavcev v organizacijskih enotah, ni bila izpolnjena. Prav tako ni bilo dogovora o tem, kako naj bi sindikat sodeloval pri postopkih sanacije in reorganizacije. Sindikat je ponovil tudi zahtevo, naj UO Železarn Ravne analizira rezultate vodenja na prvem in drugem nivoju ter ustrezno ukrepa, vodilne funkcije v novih podjetjih železarn pa poveri le

tistim, ki so jih že doslej uspešno opravljali. Predvsem mora oceniti odgovornost kadrov, ki so imeli odločilno besedo pri investicijah.

Na vprašanje, kako je s sredstvi za dokup delovne dobe, so sindikalisti dobili odgovor, da so na razpolago le sredstva za dokup do enega leta, kar pa za Železarno Ravne pomeni bore malo.

Vodstvo Svobodnega sindikata je zahtevalo, da mora UO jasno določiti funkcijo, vsebine in način dela v novem podjetju "viškov", predvsem pa zagotoviti nesporno pravno veljavnost delovnih razmerij delavcev v njem.

Kolikor navedene in še druge zahteve ne bi bile izpolnjene, je sindikat v omenjenih Informacijah (št. 18, 17. 12. 1992) pozval delavce, naj ne sprejmejo sklepov o novi razporeditvi, temveč naj do pravilne in zakonite rešitve vsi prihajajo na delovno mesto, vendar ne delajo.

Potem ko je bila sprejeta odločitev o tem, da bodo na Ravnah le posamezne družbe, neposredno organizirane v koncernu Slovenske železarn

Ljubljana, ne bo pa krovne organizacije podjetij na Ravnah, je Svobodni sindikat začel s pripravami na novo organiziranost, ki naj bi jo sprejel v dveh do treh mesecih. Vodstvo se je odločilo, da v prvi dobi sindikata ne bodo razbijali, saj je potreben enoten sindikalni nastop. Enotno predstavništvo je še zlasti pomembno v času spreminjanja kolektivnih pogodb in sistemskih zakonov. Enako pomembno je enotno nastopanje do vodstva SŽ glede kolektivnih pogodb in politike plač ter vprašanj socialnega položaja zaposlenih, še posebej pa glede urejanja zadev v družbi Logistični center (viški).

V Svobodnem sindikatu se tudi niso strinjali z odločitvijo Upravnega odbora Železarn Ravne, da bodo v UO vseh novih družb predstavniki obeh sindikatov. Po prvotnem predlogu naj bi bil v upravnem organu le po en predstavnik delavcev, kar je po besedah sekretarja Janka Dežmana bolj v skladu z intencijo nastajajočega Zakona o soupravljanju.

Mojca Potočnik

KEMIJA NE DELA SAMO ZA JEKLARNO IN JEKLOLIVARNO

Vsem obiskovalcem Železarn Ravne pokažemo v Kemiji oddelek kvantometrije in jim razložimo našo vlogo v procesu izdelave jekla in litine - procesno kontrolo. Nekateri si ogledajo še laboratorij, ki so s tem delom tesno povezani, saj opravljamo kontrolne analize in analize vzorcev, ki jih potrebujemo za umerjanje in kontrolo aparatov, le redke pa zanimajo naše druge dejavnosti, čeprav jih ni malo.

Kemija je (po funkcijskem opisu) zadolžena za izdelavo kemijskih analiz, raziskav, preiskav in za razvoj kemije v Železarni Ravne. Razen že omenjene procesne kontrole opravljamo:

- analize ferolitina, apna, livarskih peskov, lunkevitov, aluminija, vzorcev starega železa in drugih pomožnih materialov za vhodno kontrolo
- analize jeklenih in drugih kovinskih vzorcev za obrate v Metalurgiji, STO, SID, Industrijske nože in Tehniški sektor
- analize vod za Energetiko
- analize lužilnih kopeli za Jeklovlek
- preiskave olj, maziv in goriv za Energetiko, SGV, STO, SID
- preiskave odpadnih olj in emulzij za Energetiko
- stiloskopske preiskave - identifikacija ali potrditev kvalitete materiala in ločevanje pomešanega materiala za vhodno kontrolo, Valjarno, Jeklovlek, Kovačnico, SID, STO
- priprava vlekolita za Jeklovlek
- priprave fluorescenčnega koncentrata za kontrolno linijo v Valjarni
- priprava raztopin za signiranje, pufernih raztopin in drugih reagentov za Energetiko, Industrijske nože, SID, STO
- priprava destilirane vode za Livarno, RRR, SGV, Transport, ETS, Industrijske nože, STO
- izdelava vakuumskih ampul za Jeklarno
- bruniranje izdelkov in sestavnih delov strojev za TSD, SID, Pnevmatiko
- ekološke meritve (emisije, odpadne vode) za Energetiko, Biro S
- lastno razvojno - raziskovalno delo in sodelovanje z drugimi raziskovalci, pa še kaj bi lahko našli.

Zunanji naročniki letos manj, ker naročniki niso sposobni plačevati uslug, več let pa smo redno analizirali vode iz kotlarn Palome, Lesne in TRO s Prevalji, Bolnice Slovenj Gradec, Tekstilne Otiški vrh, opravljali smo ekološke meritve za Občino Ravne in Ekonomski center Ravne in analizirali različne kovinske in nekovinske materiale za naročnike iz vse Slovenije in bivše Jugoslavije.

UNIVERZA V LJUBLJANI

Fakulteta za naravoslovje in tehnologijo

ŽELEZARNA RAVNE d.o.o.
Metalurgija RRR Kemija
Tehnološki laboratorij v Kemiji
Koroška 14
62390 Ravne na Koroškem

Oddelek za kemijo in biokemijo

81001 Ljubljana

Muravska 6

t. n. 214 444

f. n. 214 444

p. n. 207

Št.:

2. december 1992

Datum:

Zadeva: ATESTIRANJE ANALITSKIH POSTOPKOV

Pri dosedanjih atestiranih analitskih postopkih za parametre:

vsebnost anorganskih snovi, vsebnost neraztopljenih snovi, vrednost pH, KPK₂ (kemijska potreba po kisiku - dikromatna metoda), BPK₂ (petdnevna biokemijska potreba po kisiku), test strupenosti, aluminij (Al), arzen (As), barij (Ba), svinec (Pb), kadmij (Cd), celokupni krom (Cr), šestvalentni krom (Cr^{VI}), železo (Fe), baker (Cu), nikelj (Ni), živo srebro (Hg), cink (Zn), kositir (Sn), selen (Se), amonijak (NH₃), amonijum (NH₄), cianid (CN⁻), fluorid (F⁻), nitrat in nitrit (NO₃⁻ + NO₂⁻), nitrit (NO₂⁻), fosfor (P), sulfat (SO₄²⁻), masti in olja, fenoli, formaldehid.

ste v statistično dopustnih mejah dosegli pravilne rezultate za naslednje parametre:

vsebnost neraztopljenih snovi, vrednost pH, KPK₂ (dikromatna metoda), BPK₂ (petdnevna biokemijska potreba po kisiku), aluminij (Al), barij (Ba), svinec (Pb), kadmij (Cd), celokupni krom (Cr), železo (Fe), baker (Cu), nikelj (Ni), cink (Zn), cianid (CN⁻), fluorid (F⁻), nitrat in nitrit (NO₃⁻ + NO₂⁻), nitrit (NO₂⁻), fosfor (P), masti in olja, fenoli

Na osnovi zakonskega pooblastila (Ur. list SRS št. 38/85) vam priznavamo atest za navedene parametre (skupno dvajset).

Za pooblaščenca organizacijo

Katedra za ekološko tehnologijo:

(Prof. dr. Milan Dular)

Katedra za analitično kemijo:

(Prof. dr. Jože Marsel)

Oddelek za analitično kemijo in tehnologijo:

(Prof. dr. Jože Škerjanc)

Da znamo dobro delati, potrjujejo Pooblastilo za analizo referenčnih materialov za metalurgijo, ki smo ga pridobili leta 1990, in Atest za analizo dvajsetih parametrov v vodah, ki smo ga dobili decembra 1992. Zelo dobro so nas ocenili tuji in domači avditerji. Naš cilj je akreditacija Kemije po slovenskem standardu SLS EN 45 001: Splošni kriteriji za delovanje preskusnih laboratorijev. To je preveden evropski standard z zelo strogimi zahtevami, ki pa smo jih sposobni doseči, zlasti če bomo uspeli zamenjati nekaj že zelo dotrajane opreme.

Jerica Jamer, vodja Kemije

Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij

Dne 11. 11. 1992 je Skupščina Republike Slovenije sprejela Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij, ki je začel veljati s 5. 12. 1992, večina rokov pa začne teči v šestih mesecih od uveljavitve. Osnovni namen zakona je sprememba podjetij, ki upravljajo z družbenim kapitalom, v podjetja z znanimi lastniki in s ciljem odpraviti družbeno lastnino. Zakon sam še ni zadostna osnova za izvedbo postopka preoblikovanja podjetij, zato morajo pristojni organi sprejeti še ustrezne zakone kot tudi podzakonske akte ter navodila in metodologijo za ugotavljanje družbenega kapitala. Z uveljavitvijo tega zakona preneha veljati Zakon o družbenem kapitalu ter 36. in 145. b člen Zakona o podjetjih (za družbena in mešana podjetja ter razpolaganje z družbenim kapitalom).

Po navedenem zakonu so podjetja z družbenim kapitalom vsa podjetja v družbeni lastni kot tudi mešana podjetja in sestavljene oblike podjetij, ki poslujejo z družbenim kapitalom ali z delom družbenega kapitala. Zakon tako ne velja za tista podjetja ali dele podjetja, ki že imajo znanega lastnika. Tak primer je tudi Železarna Ravne, katere lastnik so Slovenske železarne, te pa so v lasti države in je tako nadaljnji položaj železarne odvisen od odločitve države. Zagotovo pa bo v perspektivi prišel v poštev eden izmed načinov lastninjenja, zato je smiselno že sedaj oceniti podjetje, urediti premoženjsko - pravne zadeve v zemljiški knjigi ter kadrovske evidence vseh bivših in sedaj zaposlenih delavcev.

1. Postopek lastninskega preoblikovanja podjetij

Zakon predvideva takšen model delilnih razmerij, ki omogoča vsem ustrezno startno osnovo in že na začetku enako možnost v procesu lastninjenja, tako da bo 40 odst. družbenega kapitala razdeljenega

delavcem in državljanom Republike Slovenije, 40 odst. je namenjenega odplačni privatizaciji, 20 odst. pa skladom.

Prva faza preoblikovanja podjetij je ugotovitev višine družbenega kapitala. Opravi se z otvoritveno bilanco po posebni metodologiji, ki pa še ni predpisana, ali pa cenitev po metodi neto vrednosti sredstev opravijo pooblaščen ocenjevalci. V drugi fazi podjetje izdela program preoblikovanja in izbere način, ki je glede na velikost in uspešnost podjetja najustrenejši, lahko pa izbere tudi kombinacijo načinov, predvidenih z zakonom. Program, ki mora temeljiti predvsem na ekonomskih in ne zgolj na organizacijskih osnovah, sprejme organ upravljanja najkasneje do 5. 6. 1993, prej pa ga mora potrditi Agencija republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo. Če program v navedenem roku ni sprejet, prevzame vse upravljalne pravice Agencija.

2. Načini preoblikovanja podjetij

- *Prenos navadnih delnic v določenih odstotkih na Odškodninski sklad, Pokojninski sklad in na Sklad, ki skrbi za nadaljnjo razdelitev pooblaščenim investicijskim družbam.* Navadne delnice dajejo pravico do upravljanja ter do dividende in so prenosljive po poteku treh let od uveljavitve zakona.

- *Interna razdelitev delnic,* ki jih lahko podjetje razdeli zaposlenim, bivšim zaposlenim in upokojenim delavcem podjetja v obliki navadnih delnic, vendar največ za 20 odst. družbenega kapitala. Če delnice niso bile vse razdeljene, jih lahko podjetje do višine 20 odst. zamenja za certifikate ožjih družinski članov zaposlenih, ki so jih le - ti pridobili ob brezplačni razdelitvi družbenega kapitala po 31. členu tega zakona.

- *Notranji odkup delnic*

(delavski odkup), ki velja za vse zaposlene, bivše zaposlene in upokojence podjetja kot tudi za delavce in upokojence tistega podjetja, ki so v večinski lasti podjetja, ki se preoblikuje na ta način. Pri odkupu mora sodelovati več kot tretjina zaposlenih v podjetju, vplačila pa so lahko denarna; obračunani, a neizplačani del osebni dohodkov v skladu s kolektivno pogodbo, če so bili poravnani vsi davki in prispevki iz osebni dohodkov in če se delavec s tem strinja; vplačila v podjetje za nakup delnic pred preoblikovanjem; zamenjava obveznic in drugih vrednostnih papirjev za delnice in zamenjava presežnih lastninskih certifikatov. Po mnenju Agencije so za tak način privatizacije primerna manjša in srednja podjetja.

- *Prodaja delnic podjetja* domačim ali tujim osebam na podlagi javnega razpisa, kjer imajo pod enakimi pogoji predkupno pravico državljani Republike Slovenije.

- *Prodaja vseh sredstev podjetja,* pri katerem prenese podjetje pred tem celotni družbeni kapital na Sklad Republike Slovenije za razvoj, ki sklene prodajno pogodbo in zadrži celotno kupnino ter prevzame vse obveznosti podjetja. Pri lastninjenju na navedeni način nastopijo za delavce enake posledice kot ob začetku stečajnega postopka.

- *Preoblikovanje podjetja z večanjem lastniškega kapitala* na podlagi otvoritvene bilance ali po ocenitvi vrednosti podjetja, kjer je med ostalimi načini vplačila možno tudi vplačilo obračunane, a neizplačane dela osebni dohodkov.

Med možnimi načini vplačila pri posameznih oblikah preoblikovanja se pojavljajo tudi lastniški certifikati, ki niso vred-

nostni papirji, ampak pomenijo upravičenje do soudeležbe v procesu lastninjenja. Zakon je predvidel brezplačno razdelitev lastniških certifikatov vsem državljanom Republike Slovenije, rojenim do dneva uveljavitve tega zakona. Certifikate bo izdala Republika Slovenija v višini 40 odst. družbenega kapitala podjetij, ki se lastninsko preoblikujejo, njihova nominalna vrednost pa je odvisna od dolžine delovne dobe državljan. Imetnik lahko lastniški certifikat uporabi za pridobitev delnic v podjetju, kjer je zaposlen, ali v podjetju, kjer je bil zaposlen kadarkoli prej, za pridobitev delnic pooblaščenih investicijskih družb, za nakup delnic podjetij, ki se preoblikujejo z javno prodajo delnic ter za nakup delnic ali drugega

premoženja Republike Slovenije ter podjetij v njeni lasti, ki se ponudijo v odkup javnosti.

Zakon v prehodnih določbah prepoveduje vse statusne spremembe v času od uveljavitve tega zakona do preoblikovanja podjetja, za vlaganja ter razpolaganja s sredstvi večje vrednosti pa je potrebno soglasje Agencije, vse z namenom, da bi onemogočili špekulativno ravnanje. Prav tako pa je pred začetkom preoblikovanja podjetja predviden revizijski postopek, v katerem bodo preverjali zakonitost in pravilnost poslovanja. Revizijo bodo opravili v vseh podjetjih, ki so se od 1. 1. 1990 kakorkoli statusno preoblikovali, brezplačno prenašala družbeni kapital, ustanavljala in vlagala v nova podjetja ali prenašala poslovne funkcije na druga podjetja, če obstaja utemeljen sum, da je bila pri tem oškodovana družbena lastnina. Revizijo bo opravila Služba družbenega knjigovodstva Republike Slovenije.

Pravna služba

NOVE KNJIGE V STROKOVNI KNJIŽNICI

AMISS, John Milton

Machinery's handbook guide : hundreds of examples and test questions on the use of tables, formulas, and general data in Machinery's handbook / by John M. Amiss, Franklin D. Jones, and Henry H. Ryffel. - 23rd ed. companion. - New York, 1988
ISBN 0-8311-1201-

ATLAS svetovne zgodovine / strokovna redakcija slovenske izdaje Bogo Grafenauer... al.; prevedli iz angleščine Janez Šumarda s sodelovanjem Tatjane Petek-Šumarda, iz srbohrvaščine Alenka Pirjevec in Tone Sluga. - 2. dopolnjena izd. z dodatkom južnoslovenske dežele, Ljubljana, 1992
ISBN 86-361-0547-1

BAJEC, Anton

Italijansko-slovenski slovar : Anton Bajec, Pavle Kalan. - Ljubljana, 1992
ISBN 86-341-0973-9

BAKIJA, Ivo

Osiguranje kvalitete po ISO 9000 / Ivo Bakija. - Zagreb, 1991. - (Biblioteka trendovi)
BRADAČ, Fran

Latinsko-slovenski slovar / Fran Bradač. - 4. izd. - Ljubljana, 1990
COIFFET, Philipp

An introduction to robot technology / Philippe Coiffet, Michael Chirouze. - London, 1983
ISBN 0-85038-637-3

COFFIN, Stephen

UNIX-Befehlsbibliothek / Stephen Coffin. - Hamburg, 1989, Prevod dela: UNIX : The complete reference
ISBN 3-89028-152-

COLLINS COBUILD dictionary of phrasal verbs / John Sinclair. al. - Repr. 1991. - London, 1991
ISBN 0-00-370265-0

CROSBY, Philip B

Govorimo o kakovosti : 96 vprašanj, ki ste jih vedno hoteli postaviti Philu Crosbyju / Philip B. Crosby ; prevedla Staša Grahek. - natis. - Ljubljana, 1991. - (Gospodarska založba)
ISBN 86-7061-008-6

De BONO, Edward

Tečaj mišljenja / Edward De Bono ; prevedla Ema Kurent. - Ljubljana, 1992. - (Zbirka Praktična misel)
Prevod dela: De Bono's Thinking course

DEBENJAK, Doris

Veliki nemško-slovenski slovar = Grosses deutsch-slowenisches Woerterbuch / sestavili Doris, Božidar in Primož Debenjak. - Ljubljana, 1992. - (Slovorji DZS)
ISBN 86-341-0792-2

EICHBLATT, Emil J

Test and evaluation of the tactical missile / Emil J. Eichblatt. - Washington, 1989. - (Progress in astronautics and aeronautics ; Vol. 119)
ISBN 0-930403-56-8

ERNST, Richard

Woerterbuch der industriellen Technik : unter weitgehender Beruecksichtigung neuerer techniken und Verfahren = Dictionary of engineering and technology ; with extensive treatment of the most modern techniques and processes / Richard Ernst. - Wiesbaden, 1989+
Bd. I. : Deutsch-englisch. - 1989
Bd. II. : Englisch-Deutsch. - 1985
ISBN 3-87097-145-2
ISBN 3-87097-116-9

FISHMAN, Georg S.

Principles of discrete event simulation / George S. Fishman. - New York, 1978. - (Wiley series on systems engineering and analysis)
ISBN 0471-04395-

HEAT treatment '87 : Proceedings of the international conference included in materials '87 held at the Royal Lancaster Hotel London 11-15 May 1987. - London, 1988
ISBN 0-904357-96-1

HJERNER, Lar

Pogodbene garancije s pojasnili in komentarji : vzorčni primeri za sestavljanje pogodbenih garancij po enotnih pravilih Mednarodne trgovinske zbornice (ICC) v Parizu v slovenskem in angleškem

jeziku / Lars Hjerner. - 1. natis. - Ljubljana, 1992

ILEŠIČ, Mirk

Incoterms 90 in druge prevozne klavzule / Mirko Ilešič, Krešo Puharič. - Ljubljana, 1991. (Zbirka Mednarodna prodaja : št. 2) (Gospodarska založba)
ISBN 86-70610037-

INCOTERMS 90 : mednarodna trgovinska določila v slovenskem, angleškem, italijanskem in nemškem jeziku / zbral in uredil Dušan Vujadinovič. - Ljubljana, 1992
ISBN 92-842-0087-3

JAMSA, Kris

DOS-Befehlsbibliothek / Kris Jamsa. - Hamburg, 1988

Prevod dela: DOS the complete reference

ISBN 3-89028-143-5

KAC, Ivan

Izdelava ventilskih glav s plastično deformacijo : magistrsko delo / Ivan Kač. - Ljubljana, 1992

KAVČIČ, Bogdan

Kako se uspešno pogajati / Bogdan Kavčič. - natis. - Ljubljana, 1992. - (Zbirka Manager)
ISBN 86-7061-047-7

KLJUČNE besede v mednarodni trgovini = Key words in international trade = Schluessel woerter des internationalen Handels = Palabras claves del comercio internacional = Mots cles du commerce international = Termini chiave nel commercio intrnazionale / prevod Jelka Mayer. - 1. natis. - Ljubljana, 1992

Prevod dela: Key words in international trade

KOPAČ, Janez

Odrežavanje / Janez Kopač. - Ljubljana, 1991

ISBN 86-7217-089X

KOTNIK, Janko

Slovensko-italijanski slovar / Janko Kotnik. - Ljubljana, 1990.

ISBN 86-341-0972-0

KUHELJ, Jože

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju : z uvodnimi pojasnili Jožeta Kuhlja. - Ljubljana, 1992

LAERMSCHUTZ in der Praxis. - Muenchen, 1986

ISBN 3-486-26251-3

LORBAR, Martin

Produktivnost v pisarnah? Dajte no!... : podjetnikom, direktorjem, ministrom, vodjem in urednikom 200 nasvetov za zniževanje stroškov v pisarnah / Martin Lorbar. - Ljubljana, 1992
ISBN 86-341-0734-5

MEDNARODNI slovar osnovnih in splošnih izrazov s področja metrologije / slovensko izdajo pripravil France Mlakar. - Ljubljana, 1989

Prirejeno po: International vocabulary of basic and general terms in metrology

METALS handbook. - 9th ed. - Metals Park, Ohio, 1989

Vol. 17: Nondestructive evaluation and Quality control

MOŽINA, Stane

Ustvarjalno komuniciranje in informiranje v organizacijah združenega dela / Stane Možina, Jože Florjančič. - 1. ponatis. - Kranj, 1990
ISBN 86-81049-05-4

Pripravila: Zlatka Strgar

KULTURA

PRIREDITVE ZA OTROKE

December je minil v znamenju Miklavža, Božička in Dedka Mraza ter z njimi povezanih prireditvev za otroke. Najbolj velja to za Prevalje, kjer so imeli na šoli vrsto prireditev, otrokom pa so dali možnost, da so lahko izrazili tudi svojo ustvarjalnost.

Najmlajšim so pripravili ure pravljic, nekoliko večjim je etnologinja Karla Oder pripovedovala o ljudskih šegah in navadah ob koncu leta. Na literarnem popoldnevu so se predstavili mladi literarni ustvarjalci, tisti, ki imajo veselje do

likovnega izražanja, so oblikovali voščilnice. Pred božičem je bil v Družbenem domu šolski ples, z Marjanom Marinškom pa so se šolarji podali Po poteh Pike Nogavičke. Ves mesec so nastopali tudi mladi lutkarji.

Prevaljski šolarji so sodelovali tudi na Božičnem tednu, ki sta ga priredili Turistično olepševalno društvo in Krajevna skupnost Prevalje, trajal pa je od 18. do 26. decembra. Tekmovali so v krašenju jelk, na Mirčevem ognjemtu (19. decembra) pa je pel mladinski pevski zbor pod vodstvom Urške Šaver. Na otvoritvi sejma sta v ponedeljek, 21. decembra, nastopila folklorna skupina OŠ Prevalje pod

vodstvom Mare Rupar in otroški pevski zbor z Leš, ki ga vodi Blaž Pavlinec.

DECEMBRSKI KONCERTI

Medtem, ko gledališke dejavnosti v decembru skoraj ni bilo zaznati in se je likovna skrčila na razstavo Leandra Fužirja na Prevaljah, pa so se glasbene prireditve vrstile po vsej dolini.

Na Ravnah sta bili na miklavževo kar dve prireditvi. Popoldne so Miklavža pozdravili mladi župnijski pevci in plesna skupina, zvečer pa je bil v Titovem domu koncert, na katerem sta se srečala mešana pevka zbora Primož Trubar iz Loke pri Zidanem mostu pod vodstvom Tatjane Balog in Strojnska Reka, ki ga vodi Marijan Gerdej.

O božiču se je po Mežiški dolini zvrstilo več koncertov, ki so bili večinoma dobro obiskani in tudi kakovostni.

Prvi je bil že 19. decembra v prevaljski cerkvi.

Nastopili so župnijski mešani zbor pod vodstvom Jožka Kerta, moški zbor Vres, ki ga vodi Almir Čegovnik, ter instrumentalisti: organista Renata Burdži in Marko Motnik, hornist Robert Prednik, čelist Jure Gorjanc in Rok Lesjak ter violinista Metka Cimerman in Jani Gorjanc. Z lepo zapetimi in odigranimi skladbami domačih in tujih avtorjev so v hlad svetliča pričarali toplino božične noči.

Na štefanovo, 26. decembra, so bili božični koncerti v Črni, Kotljah in na Ravnah. V Črni so peli župnijski mešani pevski zbor pod vodstvom Simona Potočnika, oktet Črnjanski pobi in kvartet Zdovčeve dečve iz Koprivne. Te so pozneje nastopile še na Ravnah, kjer sta pela božične pesmi tudi šentanelski mešani zbor pod vodstvom Marijana Gerdeja in domači otroški zbor.

Vsi trije koncerti so bili v cerkvah, ki so jih hvaležni poslušalci dobrodu napolnili, žal pa je bilo s poslušalci slabše v kulturnem domu v Kotljah, kjer

je kulturno društvo na štefanovo prav tako poskrbelo za lep večer. Pela sta moški zbor Ksaver Meško s Sel in deklinski zbor KUD Ivan Cankar iz Šmartnega v Mislinjski dolini, plesala je Dominika Potočnik, vsak svoje pa so povedali še posebej Staro in Novo leto ter Dedek Mraz.

PRVI ORGELSKI KONCERT NA RAVNAH

V nedeljo, 27. decembra, je bil v cerkvi na Ravnah orgelski koncert. Nastopila je organistinja Marija Fojkar s sestro, sopranistko Heleno Fojkar iz Litije. Koncert je organizirala Karitas iz Slovenj Gradca, mlada organistinja pa je dokazala, da so ravske obnovljene orgle tudi dober koncertni instrument.

DESET LET HARMONIKAR-SKEGA ORKESTRA

Ravenski Harmonikarski orkester, ki so ga ustanovili na pobudo tedanjega kulturnega animatorja v Železarni Ravne Mirka Angelja, je 11. decembra proslavil 10-letnico delovanja. Na koncertu je 12 harmonikarjev pod vodstvom Alojza Rebernika navduševalo svoje občinstvo z domačimi vzhaji, ki so zaščitni znak igranja na "frat-tonarco". Jubilate je s svojim nastopom počastil Domen Jevšenak, dvakratni zmagovalec tekmovanja za zlato harmoniko v Ljubečni, pozdravil pa jih je tudi pobudnik in organizator tega velikega tekmovanja harmonikarjev Tone Breclj. Jubilatoma sta ZKO Slovenije in ZKO Ravne podelili Gallusova in Prežihova priznanja za zvestoto kulturnemu delovanju. Orkester je dobil tudi bronasto Prežihovo plaketo in zlato plaketo iz Ljubečne.

Mojca Potočnik

NOVE KNJIGE V KOROŠKI OSREDNJI KNJIŽNICI RAVNE

- Andrijić, Z.: Astrološki rječnik. - Zagreb, 1992
 Bailey, A.: Vse o hrani. - Murska Sobota, 1992
 Borak, N.: Spočetje ekonomske samostojnosti. - Ljubljana, 1992
 Capuder, A.: Mozaik svobode. - Ljubljana, 1992
 Čičerov, S.: Zbirka vrednostnih listin. - Ljubljana, 1992
 Frankl, V.E.: Kljub vsemu rečem življenju da. - Celje, 1992
 Geschenke originell verpacken. - Koeln, 1992
 Granzotto, G.: Kristof Kolumb. - Ljubljana; Koper, 1992
 Hopfenwoerterbuch - Hop Dictionary - Dictionaire "Houblon" - Chmelarsky slovník - Hmeljarski slovar. - Strasbourg, Huell, Zalec, 1992
 Hrastelj, T.: T. Subotič - D. Melavc: Podjetništvo v novih razmerah poslovanja v Vzhodni Evropi. - Ljubljana, 1992
 Jerovšek, T.: Pravnomočnost konkretnih upravnih aktov. - Ljubljana, 1992
 King, F.X.: Enciklopedija magičnega in mističnega. - Ljubljana, 1992
 Ko odgme sedem tančic: zbornik Ženske v Sloveniji. - Ljubljana, 1992
 Lorbar, M.: Produktivnost v pisarnah? Dajte no!... - Ljubljana, 1992
 Meurois - Givaudan, A.: Devet stopnic - zgodba o rojstvu in ponovnem rojstvu. - Ljubljana, 1992
 Norčič, O.: Razvoj in temelji sodobne ekonomske misli. - Ljubljana, 1990
 Otrokovske ustvarjalne igre. - 2. dop. izd. - Ljubljana, 1992
 Peale, N.V.: Zmorem, če to verjamem. - Ljubljana, 1992
 Prijatelj, A.: Pijem, torej sem? - Novo mesto, 1992
 Proto, L.: Nove poti do zdravja. - Ljubljana, 1992
 Razpota nacionalne varnosti: obramboslovne raziskave v Sloveniji. - Ljubljana, 1992
 Remic, M.: Šola uspešnega lova. - Ljubljana, 1992
 RIP: Računalniško izmenjavanje podatkov. Način vključevanja v Evropo. - Kranj, 1992
 Rošker, J.: Zmajeva hiša - oris kitajske kulture in civilizacije. - Ljubljana, 1992
 Slovenija proti Jugoslaviji. - Ljubljana, 1992
 Sodobni liberalizem: zbornik. - Ljubljana, 1992
 Stoppard, M.: Kaj naj zmore vaš otrok. - Ljubljana, 1992
 Šircelj, A.: Davki v evropskih skupnostih. - Ljubljana, 1992
 Švajncar, J.J.: Teritorialna obramba Republike Slovenije. - Ljubljana, 1992
 Vitežnik, S.: I. Jelen: Coreldraw 3.0. - Izola, 1992
 Zadavec, J.: Na gredicah moje dežele: drobni razgledi iz življenja slovenskih župnij. - Ljubljana, 1992
 Zupan, J.: Uporaba računalniških metod v kemiji. - Ljubljana, 1992

Izbor: Darja Molnar

REKREACIJA IN ŠPORT

**KUNC, PUŠNIKOVA
IN ODBOJKARJI FUŽI-
NARJA NAJBOLJŠI V
OBČINI RAVNE NA
KOROŠKEM V LETU
1992**

Alpska smučarja Mitja Kunc in Katjuša Pušnik iz Črne sta bila tudi v letu 1992, po mnenju strokovnega sveta pri Športni zvezi občine Ravne, najboljše športnika v občini. Za najboljše ekipo so izbrani odbojkarji Fužinarja, ki pa so imeli tokrat resne tekmece v moški kegljaški ekipi Fužinarja.

Mitja Kunc je v preteklem letu prvič nastopil na olimpijskih igrah, ki so bile v francoskem Albertvillu, in osvojil 23. mesto v VSL in 27. mesto v super VSL. Nekaj dobrih uvrstitev je dosegel tudi v tekmovanju za svetovni pokal in bil na koncu sezone uvrščen samo v veleslalomu na odlično 13. mesto. Postal je tudi državni prvak v VSL in bil drugi v super VSL. Na drugi tekmi veleslalomu za svetovni pokal v Kranjski Gori je bil Kunc 8.

Za športnico leta je bila že sedmič izbrana Pušnikova, bivša reprezentantka, ki se je tik pred pričetkom nove sezone odločila, da konča svojo športno kariero. Tudi Katjuša je lani nastopila na Ol v Albertvillu in osvojila v slalomu 16. mesto. V slalomu za svetovni pokal v Hinterstoderju je bila 13., na državnem prvenstvu Slovenije pa druga oz. tretja.

Podobno kot leto poprej so bili za najboljše ekipo znova izbrani odbojkarji Fužinarja. V sezoni 1991/92 so v super slovenski ligi osvojili med sedmimi ekipami 6. mesto, sedaj pa igrajo v prvi državni ligi. Za najboljše ekipo v občini so bili izbrani že četrtič.

ODBOJKA Šesto mesto in osem osvojenih točk po prvem delu prvenstva prve državne lige ni tisto, kar so odbojkarji Fužinarja pričakovali pred startom v sezono 1992/93. Moštvo je šele v zadnjih kolih prišlo v pravo formo, kar sta potrdili tudi pokalni tekmi, ki so ju Ravenčani odigrali proti najboljši ekipi v ligi - Salonitu iz Kanala. Kljub dvema porazoma, v gosteh z 1:3 in doma 2:3, so

Na fotografiji: Sodelavci iz zadnje izmene rekreativnega letovanja

NA ROGLI JE BILO LEPO II. Z oddihom na Rogli smo bili zelo zadovoljni. Izbirali smo lahko med pestrimi možnostmi za sprostitev. Vreme je bilo lepo, zato smo se podajali tudi na izlete v naravo. Trikrat smo jedilnik popestrili z gobami, ki smo jih nabrali sami, v hotelski kuhinji pa so jih zelo okusno pripravili.

Udeleženci letovanja na Rogli se zahvaljujemo Biroju za varstvo delavcev za dobro oblikovan rekreativni oddih.

Aleksander Ristič

Filipančič in njegovi soigralci nudili renomiranemu nasprotniku močan odpor. "Mislim, da so rezultatom iz prvenstva v veliki meri botrovali poškodbe ključnih igralcev ekipe, ki pa so bile starejšega porekla, predvsem poškodbi Fujsa in Maučnika. Prav zato je bil tudi poraz z Vigrosom iz Murske Sobote v 1. kolu za nas nepričakovan in je na igralcih zapustil določen pečat. Upam, da bo v drugem delu prvenstva, ki se je pričelo 9. januarja, bolje, saj igramo doma kar pet tekem, in to s tekmece z vrha lestvice," je povedal trener odbojkarjev Fužinarja Adi Urnaut.

Konec decembra lani je bilo na Ravnah prvenstvo občine za rekreacijske odbojarske ekipe. Med šestimi moškimi ekipami so zmagali odbojkarji Franja Malgaja z Dobrič pred ekipo koroških odbojarskih sodnikov in mladinci Fužinarja. Pri ženskah so med štirimi ekipami zmagale igralke druge ekipe Partizana Ravne pred Strojnsko Reko in OŠ Koroški jeklarji.

KEGLJANJE Prvenstvo v obeh prvih državnih ligah je bilo končano v decembru, obe Fužinarjevi ekipi pa sta pristali na 5. mestu. Moški ekipi je v začetku kazalo veliko bolje, saj so bili po devetih kolih skupaj z Gradisom iz Ljubljane na drugem mestu, nato pa so v zadnjih kolih močno popustili. Zlasti boleča sta poraza v Cerknici proti Brestu in v Novi Gorici proti Tekstini, k slabši uvrstitvi pa je prispeval tudi visok poraz doma proti novemu prvaku Konstruktorju iz

Maribora. Kljub temu je uvrstitev Ravenčanov, ki so v najvišji ligi še novinci, solidna, saj so osvojili enako število točk kot Tekstina in Rudar Trbovlje, ki sta zasedla tretje in četrto mesto.

Tudi ženski ekipi je kazalo bolje, potem ko so v 11. kolu doma premagale Slovenj Gradec in v 12. kolu v gosteh še Adrio Ankaran. Toda v zadnjih dveh kolih so kegljavke Fužinarja ostale praznih rok proti novim državnim prvakinja EMO Celje in tudi v Kranju proti Triglavu. Tako se je tudi ženski ekipi, tako kot moški, tretje mesto v ligi izmuznilo zgolj zaradi slabšega količnika v medsebojnih dvobojih.

KOŠARKA Štiri kola drugega dela prvenstva v območni slovenski ligi so košarkarji Koroške odigrali že v novembru in decembru. Le v eni tekmi so zmagali, in to doma proti Lovrencu, ostale tri pa so izgubili. Rezultati: Starše-Koroška 87:76, Koroška-Lovrenc 103:72, Bistvo Petelin - Koroška 85:73 in Koroška - Maribor 106:109. Trenutno so košarkarji Koroške uvrščeni na 5. mesto.

PLAVANJE Najmlajši Fužinarjevi plavalci in plavalke so se udeležili tradicionalnega mitinga v Madžarskem Zalaegerszegu, ki je bil 28. novembra lani. V pionirski konkurenci so dosegli naslednja mesta: 1. Marko Šuler, 2. Matjaž Čepelnik in Anja Srebotnik ter 3. Goran Brvar, Anja Srebotnik, Špela

Fras in Tanja Merzdovnik.

V Kranju je bil 5. decembra lani memorial Špele Rebolj, nekoč izvrstne plavalke Triglava. Tekmovanja so se udeležili tudi plavalci Fužinarja in dosegli v absolutni kategoriji naslednja mesta: 2. Peter Naglič na 100 m delfin in Sonja Prosenc na 100 m prsno, 3. Miha Hribernik in 4. Borut Dežman, oba v disciplini 100 m hrbtno.

PRIZNANJA ZA KOROŠKE GRČE Že devete po vrsti, celoletne akcije za lovriko "Koroška grča", se je v letu 1992 udeležilo 25 rekreativcev. Med njimi je bilo 16 moških in 9 žensk, ki so se preizkusili v smučarskem teku, celodnevem planinskem pohodu, plavanju, kolesarjenju in v teku. Predsednik Športne zveze Ravne Jože Šater je v decembru lani, skupaj s sodelavci, podelil priznanja in nagrade vsem sodelujočim in ob tem izrazil željo, da bi bila akcija v prihodnje še bolj množična. Doslej so devetkrat zapored lovriko "Koroška grča" osvojili: Pavla Naglič, Katarina Plišnik, Hedvika in Vili Blatnik, Branko Štehamik, Polde Kobolt, Štefan Robač, Franc Vrlič, Mirko Krančan in dr. Brane Breznikar.

Za letošnjo akcijo se je še čas prijavit, in to do nedelje, 24. januarja, ko bo v Kotljah tradicionalna smučarska tekaška prireditev "Po poteh štirinajste". Prijave zbira Športna zveza Ravne, Ob Sui 19, telefon 23-336.

Ivo Mlakar

STANKO FRIŠKOVEC (1948 - 1993)

Imamo ljudi - kakor v gori hrast,
imamo jih - kakor luč v temi.
Danes so tu - jutri jih več ni.

S teboj, Stanko, smo se srečevali na delovnem mestu dan za dnem, dolga leta. Nenadoma te ni več med nas, in tega nikakor ne moremo verjeti, še manj sprejeti.

Četrto stoletje je minilo od takrat, ko si, izučeni ključavničar, prvič prestopil prag Orodjarne. Imel si dovolj tehničnega znanja in iznajdljivosti, da si lahko spremenil poklic: postal si rezkalec. Pozneje si delal tudi na drugih strojih, med prvimi si obvladal delo na kopirkah. Postal si mojster svojega poklica. Vsakršno delo si opravil. Včasih je kazalo, da kakega težavnega problema ne bo mogoče rešiti. Toda ti si tako dolgo razmišljal in mozgal, da si našel pot in način obdelave. Tudi drugim si rad pomagal, svojega znanja in spoznanj nisi skrival zase. Zato smo radi delali s teboj. Všeč nam je bilo, ker tudi trde besede nisi zameril. Sprejemal si kritiko in poskrbel, da ni bila več potrebna. Občudovali smo tvojo energijo in zagretost za delo. Ne le v tovarni, tudi doma si nisi privoščil počitka. Pod tvojimi rokami je zrasel lep, prijeten dom zate in za tvojo družino. Pa še v mnogih drugih domovih so vgrajene kapljice tvojega znoja. Iskali smo tvojo pomoč, saj si vse znal narediti, in nikomur je nisi odrekel. Tudi drugače smo bili radi v tvoji družbi. Prijetno se je bilo pogovarjati s teboj, rad si se pošalil in kdaj tudi zapel.

Zdaj si za vedno utihnil. Tvoje roke, ki niso znale biti brez dela, so obmirovale. Tvoji sodelavci bomo morali nadaljevati tudi tvoje delo. Ne bo nam lahko, saj za teboj ostaja velika praznina, v naših srcih pa bol, ker si za vedno odšel.

Počivaj v miru!

Tvojim bližnjim izrekamo iskreno sožalje.

Sodelavci

KADROVSKA GIBANJA

Na dan priprave podatkov (21. decembra) je bilo v železarni zaposlenih 3929 delavcev, v delniških družbah pa 716 delavcev.

Poslovno leto 1992 smo v Železarni Ravne pričeli s 4540 zaposlenimi, ocenjujemo pa, da ga bomo zaključili s 3916 zaposlenimi.

STANJE	21. 12. 1992	31. 12. 1991
--------	-----------------	-----------------

Železarna Ravne

Metalurgija	1228	1953	(z Jeklolv. in Transp.)
STO	613	1463	(s Stroji in Ind. noži)
Tehniški sektor	662	753	(z Invest. razvojem)
Uprava	355 (s Presež.)	330	(z Zaščito)
Vodstvo Žel.	74 (z Inv. razv.)	67	
Jeklolvarna	470		
Stroji in deli	529		

Delniške družbe

Industrijski noži	198	
Translog	95 (s Transp.)	6
Armature	191	193
De profundis	102	108
Zaščita	130	

FLUKTUACIJA DELAVCEV

SKLENITVE DELOVNEGA RAZMERJA V DECEMBRU 1992

V delovno razmerje smo sprejeli 2 delavca, oba v De profundis, kuharja - za čas opravljanja pripravništva.

PRENEHANJA DELOVNEGA RAZMERJA V DECEMBRU (do 21. 12. 1992)

Delovno razmerje je prenehalo 6 delavcem v železarni in 1 delavcu v De profundis (2 sporazumni prekinitvi z odpravnino, 3 sporazumne prekinitve brez odpravnine, 1 poklicna rehabilitacija in 1 invalidska upokojitve).

Kadri in organizacija
OE Zaposlovanje

FAKTORJI ZA IZRAČUN PLAČE PO PODJETNIŠKI KOLEKTIVNI POGODBI (PKP)

NOVEMBER 1992		FAKTOR ZA IZRAČUN PLAČE PO PKP				
PR	TOČKE	TR	KP	FAKTOR DO KP		
				ZR	NOŽI	PROFUND
	1		2	3	4	5
1/1	240	I.	35,390	1.43	1.27	1.61
1/2	300	II.	39,637	1.36	1.13	1.44
1/3	360	IV.	51,315	1.52	1.22	1.56
1/4	420	V.	56,623	1.55	1.16	1.47
2/1	280	I.	35,390	1.27	1.09	1.38
2/2	320	III.	44,238	1.44	1.19	1.51
2/3	360	IV.	51,315	1.52	1.22	1.56
2/4	400	IV.	51,315	1.46	1.10	1.40
2/5	420	IV.	51,315	1.40	1.05	1.33
2/6	460	V.	56,623	1.43	1.06	1.34
3/1	420	V.	56,623	1.55	1.16	1.47
3/2	480	V.	56,623	1.38	1.01	1.29
3/3	540	VI.	67,240	1.48	1.07	1.36
3/4	600	VI.	67,240	1.35	0.96	1.22
3/5	660	VII.	79,628	1.51	1.04	1.32
3/6	700	VII.	79,628	1.43	0.98	1.24
3/7	1050	VIII	92,014	1.18	0.75	0.96
4/1	400	IV.	51,315	1.46	1.10	1.40
4/2	480	V.	56,623	1.38	1.01	1.29
4/3	560	V.	56,623	1.21	0.87	1.10
4/4	680	VI.	67,240	1.24	0.85	1.08
4/5	720	VII.	79,628	1.39	0.95	1.21
4/6	800	VII.	79,628	1.26	0.86	1.09
4/7	1050	VIII	92,014	1.18	0.75	0.96
4/8	1300	IX.	109,708	1.14	0.72	0.92
4/9	1560	IX.	109,708	0.95	0.60	0.77

V tabeli so prikazani novembrski izhodiščni bruto osebni dohodki po kolektivni pogodbi (KP) za posamezne tarifne razrede ter faktorji za tiste organizacijske enote oziroma podjetja, ki imajo svojo vrednost točke (VT).

To so NOŽI, DE PROFUNDIS in ŽELEZARNA RAVNE, kamor spadata tudi TRANSLOG in ZAŠČITA, ker imata enako vrednost točke.

Te faktorje smo upoštevali pri izračunu obračunske razlike do kolektivne pogodbe za mesec november 92 (izpisano na plačilni kuverti).

Novembrski izhodiščni bruto OD po kolektivni pogodbi so bili v primerjavi z mesecem oktobrom 92 višji za 3,9 % - uveljavitev eskalacijske klavzule.

Pri načinu izračuna ni sprememb. Je enak kot v preteklih mesecih.

Sistem plač

ZAHVALE

Ob izgubi drage mame in babice

MARIJE HALI - PANDEV

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, darovali cvetje in nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih.

Hvala pevskeemu zboru AJDA, ravninskemu pihalnemu orkestru in g. župniku za opravljeni obred in poslovične besede.

Vsi njeni

Ob izgubi drage mame

MARIJE ODER

se zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti, še posebej pa gospodu župniku iz Kotelja, godbi Železarni Ravne, osebju internega oddelka slovenjegraške bolnice, družini Raz-

goršek, gospodoma Roku Gorenšku in Francu Zabelu za poslovične besede in vsem, ki ste nam pomagali v težkih trenutkih.

Hčerke Nataša, Mojca in Hermina z družinami

Ob boleči izgubi moje žene

ALOJZIJE STANIČ

ki je nazadnje prebivala v Koroškem domu starostnikov Črneče, se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, ki ste darovali cvetje in sveče in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Hvala g. župniku za opravljeni pogrebni in mašni obred, Pihalnemu orkestru ravninskih železarjev in pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoči mož Jože Stanič

PREBRALI SMO ZA VAS

STORIL(A) BOM TO!

Ste že kdaj sedli za mizo, da bi si zapisali cilje, ki jih želite doseči v življenju? Zakaj je to tako pomembno? Če ne veste, kam želite, kako in v kolikšnem času želite priti do cilja, ste obsojeni na tavanje ali pa se sploh ne boste podali na pot.

Kako določite svoje cilje?

1. Cilje določite po življenjskih področjih: kariera; denar; izobrazba; kultura; družbeno življenje in osebno življenje.

2. Dobro premislite, preden se odločite.

3. Svoje cilje jasno zapišite. Opredelite cilje, obseg trajanja in začetek. Določite prednosti, kaj je v določenem trenutku pomembnejše.

4. Cilje skušajte napraviti zabavne.

5. Upoštevajte svoje sposobnosti.

Svoje cilje občasno pregledajte, dopolnite in popravite.

(Vir: Podjetnik, št. 7, 1992, str. 63)

DOBRA TEORIJA JE PRAKTIČNA

Teorija pričakovanja razlaga, da je človekovo vedenje posledica delovanja dveh dejavnikov:

1. vrednosti plačila, ki jo prinaša vsako delovanje

2. možnosti in pričakovanja delavca, da bo takšno vedenje res prineslo tolikšno nagrado.

Teorijo prevedemo v prakso s petimi osnovnimi koraki.

1. Definiranje pričakovanj: vodje bi morali skupaj z delavci pripravljati seje o postavljanju ciljev organizacije, razpravljati pa naj bi tudi o doseženih načrtih, področjih napredka in vseh načrtih za popraviljanje manjših napak.

leni se pogosto pritožujejo, da nikoli ne slišijo mnenja, kadar delajo dobro, povratno sporočilo dobijo le v primeru, ko napravijo kaj narobe.

5. Nagrada: prav gotovo je notranja nagrada (osebno zadovoljstvo delavca po dobro opravljeni nalogi) močnejša, toda zunanje plačilo (ki je v rokah vodje) jo lahko okrepi. Najbolj trajne in tudi najpomembnejše nagrade so po-

2. Ovrednotenje dela: za uspešno delovanje organizacije je nujno, da vodja ve, kaj njegovi ljudje cenijo; le tako so lahko osebni cilji in tisti, ki jih zastopa organizacija, usklajeni.

3. Prilagajanje sposobnostim delavcev: vodje lahko poskrbijo, da bodo delovne naloge bolj sprejemljive za zaposlene.

4. Redno povratno sporočilo: zaposleni pogosto ne slišijo ocene o svojem delu pred formalnim ocenjevanjem. Zapos-

hvale, a jih vodje ponavadi dajejo premalo in prepozno.

Postavljanje ciljev, delegiranje, napotki, dajanje povratnega sporočila in preučevanje težav zaposlenih - vsa ta ravnanja morajo biti povezana v celovito akcijo. Organizacijske cilje je treba uskladiti s človekovimi vrednotami.

(Vir: Podjetnik, št. 8, 1992, str. 46, 47.)

ALI ŽE VESTE

Na mednarodnem trgu ni srebrnih medalj. Preprosto morate biti za las boljši od konkurence - biti morate prvi!

Vedno se zavedajte dveh zlatih pravil:

1. Povečujte svoj uspeh.

2. Ne začenjate od nič.

Učite se od uspešnih podjetij iz drugih držav!

Bistvena lastnost managerja in prodajalca je komunikativnost.

Poznamo tri vrste podjetij: tista, ki se sprašujejo, kaj se je zgodilo; tista, ki vidijo, kaj se dogaja; in tista, ki ustvarjajo dogodke.

(Vir: Podjetnik, št. 9, 1992, str. 50)

DEFINICIJE

TEORIJA je,
če vse vemo,
pa nič ne funkcionira.

PRAKSA je,
če vse funkcionira,
a nihče ne ve, zakaj.

ORGANIZACIJA je,
če nič ne funkcionira,
pa vsakdo ve, zakaj.

(Vir: Manager, št. 7-8, 1992, str. 5)

Izdajajo podjetja: Armature, Industrijski noži, Jeklolivarna, Metalurgija, STO in Stroji.

Ureja uredniški odbor: mag. Andreja Čibron - Kodrin, Marijan Gerdej, dr. Tone Pratkanar, Sonja Smolar, Maks Večko, Mirko Vošner.

Uredništvo: glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron - Kodrin, novinarka in lektorica Mojca Potočnik, novinarka Irena Nagernik, tajnica Jelka Jamšek. Izdelava fotografij: Mira Čepin

Tel: 0602 21 - 131, urednica int. 6305, tajništvo 6753, novinarki 6304

Tisk: Grafika Prevalje Glasilo se po mnenju Ministrstva za informiranje (št. 23/128-92) šteje med proizvode, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 %.

